Управління освіти і науки Сумської міської ради
Комунальний заклад Сумський Палац дітей та юнацтва
Дитячий клуб туристів-альпіністів ім. Є. Абалакова

З В І Т

про пішохідний похід І категорії складності Українськими Карпатами

з 13 липня по 19 липня 2021 року

за маршрутом: оз. Синевір – р. Розтока - г. Верх Чорної Ріки 1260.0 м – г. Попадя 1740.6 м – р. Мокрянка – г. Буштул 1692.2 м - г. В. Кепута 1607 м – г. М. Кепута 1559.8 м - р. Бертянка – лісн. Лопухів - р. Турбат – пер. Околи 1195 м.

Маршрутна книжка № 9П/ 21
Керівник: Андросова Валентина Іванівна
Адреса: 40034, м. Суми, вул. Інтернаціоналістів, буд. 57А/17
Контактний телефон: 0509101371

Заступник керівника:
Курило Наталія Григорівна
Адреса: 40007, м. Суми, вул. Мірошниченко, буд. 11/2
Контактний телефон: 0662045129

Маршрутно-кваліфікаційна комісія розглянула звіт і вважає, що похід може бути зарахований усім учасникам та керівнику, як похід першої категорії складності

Голова МКК (Кондратенко О.Є.)

Україна
Комунальний заклад
Сумської обласної ради -
обласний центр позашкільної освіти
та роботи з талановитою молоддю
Туристська
маршрутно-кваліфікаційна
комісія
218-00-1Н013000

Суми - 2021

З М І С Т

1. Довідкові відомості про похід…… 2

2. Склад групи……..... 3

3. Відомості про район походу……..... 6

4. Оглядова карта району походу…….12

5. Графік руху…….....13

6. Висотний графік маршруту……..15

7. Технічний опис маршруту……16

8. Опис краєзнавчої роботи на маршруті, екскурсійна програма … 69

9. Підсумки, висновки, рекомендації……..... 71

10. Додатки: Додаток 1. Робоча карта ……..... 72

11. Додаток 2. Маршрутна документація…….. 73

12. Додаток 3. Інформація про шляхи під'їзду і від'їзду…… 77

13. Додаток 4. Контактні відомості Карпатської служби пошуку та порятунку туристів в горах …… ……. 78

14. Додаток 5. Краєзнавчі повідомлення ……..… 79

15. Список використаних джерел……..... 82

У звіті використовуються такі скорочення:

пн., пд.	північ, південь
зх., сх.	захід, схід
год.	година
км	кілометри
м	метри
смт.	селище міського типу
с.	село
м.	місто
вул.	вулиця
буд.	будинок
г.	гора
пол.	полонина
р.	річка
пер.	перевал
оз.	озеро
ур.	урвище
хр.	хребет
М.	малий
Ц.	центральний
т/б	туристична база

ДОВІДКОВІ ВІДОМОСТІ ПРО ПОХІД

Вид туризму: пішохідний

Категорія складності: перша категорія складності

Район походу: Українські Карпати

Строки проведення походу: 13 липня – 19 липня 2021 року

Нитка маршруту: оз. Синевір – р. Розтока – г. Верх Чорної Ріки 1260.0 м – г. Попадя 1740.6 м – р. Мокрянка – г. Буштул 1692.2 м – г. В. Кепута 1607 м – г. М. Кепута 1559.8 м – р. Бертянка – лісництво Лопухів – р. Турбат – пер. Околи 1195 м.

Довжина активної частини маршруту: 133.6 км

Тривалість походу: – 8 днів
активна частина подорожі – 7 днів
кількість днів відпочинку – 1 н/днювання
краєзнавча та екскурсійна робота – під час активної частини походу

Запасний варіант маршруту: оз. Синевір – р. Розтока - г. Верх Чорної Ріки 1260.0 м – г. Попадя 1740.6 м – р. Мокрянка – г. Буштул 1692.2 м – г. В. Кепута 1607 м – г. М. Кепута 1559.8 м – р. Бертянка – лісн. Лопухів – пер. Легіонів – г. Гропа 1758.7 м – г. Братківська 1788.1 м – пер. Околи 1195 м.

Аварійні варіанти виходу з маршруту

1. від г. Попаддя до с. Осмолода
2. від р. Мокрянка до с. Усть-Чорна
3. від лісн. Лопухів до с. Лопухів
4. від пер. Околи до с. Ясиня.

Назва та шифр МКК:

Розгляд документів здійснювала МКК Комунального закладу Сумської обласної ради – обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю

Шифр: 218-00-1Н013000

Адреса: 40007, м. Суми, вул. Серпнева, 14-А, тел.: 0542-33-11-85

ВІДОМОСТІ ПРО РАЙОН ПОХОДУ

Загально-географічна характеристика району

Українські Карпати – це фізико-географічний край, який охоплює гірську частину Карпат та їх північно-східне й південно-західне рівнинні передгір'я. Край лежить на заході України і затиснутий у трикутник між державним кордоном України та умовною лінією Чернівці – Івано-Франківськ – Яворів, яка відділяє його від Східноєвропейської рівнини. Площа Українських Карпат у цих межах становить майже 40 тис. км^2. Українські Карпати – складова великої Карпатської фізико-географічної країни, що поширюється на території кількох європейських держав. Цей край поділяють на три частини, які мають значні відмінності у природних умовах: Передкарпаття, гірські Карпати і Закарпаття.

Рельєф і геологічна будова. Гірська система Українських Карпат простягається смугою завдовжки 280 км і завширшки 100 км. Гори – здебільшого середньовисотні з пересічними висотами 1 000 - 1 500 м, тільки окремі вершини здіймаються більш як на 2 000 м. За віком вони належать до молодих гір (утворені в альпійську епоху горотворення), проте зовнішньо нагадують старі гори з пологими схилами та округлими вершинами. Це пов'язано з тим, що в їх геологічній будові переважають осадові породи (пісковики, глини, глинисті сланці), їх нагромадження відбувалося в морському басейні, який існував на місці гір, шарами: породи по черзі змінювали одна одну інколи сотні разів. Так виник фліш, який у вигляді зім'ятих складок утворює схили гір, і який легко піддається руйнуванню зовнішніми силами.

Водночас широкі карпатські хребти з м'якими обрисами подекуди порізані глибокими (понад 1 000 м) поперечними долинами із стрімкими схилами. Вони утворилися внаслідок розломів під час новітніх тектонічних процесів і поглибилися річками.

Гірська система Українських Карпат простягається кількома паралельними пасмами, що розмежовані видовженими міжгірними долинами. Північно-східне пасмо називають Зовнішніми (або Скибовими) Карпатами, які підносяться над Передкарпатською височиною крутим уступом. Гірські складки насунуті в бік Передкарпаття, розчленовані чисельними річками і мають вигляд окремих скиб. Вони охоплюють різні гірські масиви. Горгани – центральний найвищий масив, де поширені скелясті урвища. Бескиди і Покутсько-Буковинські Карпати нижчі і мають більш зруйновані хребти.

Вододільна – Верховинські Карпати – середня вісь Українських Карпат. Хоча вони і не найвищі в гірській системі (максимальні абсолютні висоти сягають 1 700 м), проте є головним карпатським вододілом між басейнами річок Дністра і Тиси. Там пролягають найважливіші перевали (Ужоцький, Яблуницький), через які проходять шляхи, що сполучають Передкарпаття із Закарпаттям.

Полонинсько-Чорногорські Карпати – найвищі. Вони охоплюють Полонинський хребет, порізаний долинами річок на окремі масиви – полонини

(Рівна, Боржава, Красна), гірські масиви Свидовець і Чорногора та Гринявські гори. Висоти найвищих вершин сягають максимальних значень на Чорногорі, де шість з них здіймаються вище 2 000 м над рівнем моря. Там височить і найвища вершина України – г. Говерла (2 061 м). У цих горах збереглися сліди давнього гірського зледеніння – льодовикові форми рельєфу (цирки і кари).

Клімат. Клімат Українських Карпат визначається географічним положенням гір та їх висотою над рівнем моря. У горах він холодніший і вологіший, ніж на прилеглих територіях.

Із підняттям на кожні 100 м літо запізнюється на 10 днів і на 5 днів раніше закінчується. Важке холодне повітря нерідко може застоюватися в міжгірних зниженнях, тому температура повітря там буває набагато нижчою, ніж у навколишніх горах. В Українських Карпатах випадає найбільша кількість опадів в Україні. Якщо у передгір'ях вона становить не більш як 800 мм за рік, то в найвищих масивах – понад 1 500 мм. Найбільше опадів – влітку, найменше – навесні і взимку. Часто бувають грози, завірюхи, навесні сходять снігові лавини. Під впливом текучих вод утворюються селі – грязьо-кам'яні потоки, які виникають в руслах гірських річок. Вони з'являються раптово внаслідок злив або інтенсивного танення снігу і швидко рухаються, набираючи катастрофічного характеру, спричиняючи руйнування.

Внутрішні води. У Карпатах сформувалася найбільш густа річкова мережа в Україні. Головний карпатський вододіл розділяє басейни річок різних напрямків. На північ і північний схід течуть Дністер і його притоки – Стрий, Свіча, Тисмениця, Бистриця, Лімниця і притоки Дунаю – Сере та Прут із Черемошем, а на південь і південний захід – притока Дунаю Тиса, в яку впадають Тересва, Теребля, Ріка, Боржава, Латориця, Уж. Долини карпатських річок пролягли здебільшого в поздовжніх міжгірних улоговинах і поперечних розломах хребтів. Усі річки мають стрімку течію. Нерідко утворюються водоспади – окраса місцевих краєвидів. Навесні і на початку літа внаслідок танення снігу в горах і великих злив на річках бувають повені і паводки. Вода часто виходить з берегів і завдає значної шкоди населеним пунктам, дорогам, господарським об'єктам. Карпатські річки несуть велику кількість уламкового матеріалу, який відкладають у своїх пониззях. На схилах гір у долинах річок трапляються зсуви.

У Карпатах чимало озер. Вони, як правило, невеликі за площею, але дуже мальовничі. Найбільшим з них є озеро Синевир, що виникло у верхів'ї р. Тереблі внаслідок завалу в горах. Воно лежить на висоті майже 990 м, має глибину 24 м. Доволі поширеними є озера льодовикового походження – найбільш високогірні в Україні: Бребенескул, Несамовите, Марічейка. Глибокі озера утворилися у бічних кратерах згаслих вулканів Вигорлат-Гутинського хребта.

Зовнішні Карпати. Ця ландшафтна область включає *Східні Бескиди, Горгани* та *Покутсько-Буковинські Карпати.* Це низькі й середньовисотні, як правило, асиметричні, гірські хребти, що являють собою тектонічні скиби. В їх

будові беруть участь флішові породи крейдового і палеогенового віку: глинисті сланці, пісковики, аргіліти й алевроліти. Вони різко дислоковані, розбиті розломами та насувами. Це визначає морфоструктурні особливості. Рельєф ускладнюється скульптурними формами рельєфу.

Найвищий хребет піднімається вище 1800 м *(г. Сивуля Велика, 1 836 м, г. Сивуля Мала, 1 818 м).* Від Передкарпаття область відокремлюється уступом у 200 - 400 м. Середньовисотні скидові хребти Горган мають гострі гребені, круті схили з кам'яними осипищами, розчленовані глибокими, добре терасованими долинами. Віднсні висоти сягають 800 - 950 м. Покутсько-Буковинські Карпати досягають висоти 900 - 1 000 м, мають пологі схили, куполоподібні вершини, перетинаються долинами Пруту, Черемошу, Серету, Рибниці та ін. Клімат прохолодний, вологий; у низькогір'ях випадає 700 - 800, а в Горганах – 1 000 - 1 100 мм опадів на рік. У Горганах виявляється інтенсивний площинний змив.

Панівними ґрунтами є різні види буроземних і буроземно-підзолистих щебенюватих ґрунтів. Поширені також дерново-підзолисті ґрунти в комплексі з лучними опідзоленими. Близько 60 % території покрито лісами і чагарниками. Найбільші площі займають грабово-букові, смереково-букові та смереково-ялицеві ліси.

Високі вирівняні ділянки покриті чагарниками і субальпійськими луками.

Зовнішні Карпати характеризуються *вертикальною поясністю ландшафтів.* Основними ландшафтними місцевостями є низькогірсько-горбисті, середньовисотні моноклінальні хребти, котловинно-терасові, горганські та верховинські.

Основними природоохоронними об'єктами області Зовнішніх Карпат є: *Карпатський національний природний парк* (входить його північна частина), *заповідник Горгани,* який включає Джурдійський ландшафтний заказник (754 га), ландшафтний заказник Садки (995 га) та ботанічний Тавпиширківський заказник (424 га). Усі вони знаходяться в Надвірнянському районі Івано-Франківської області.

Половинсько-Чорногірська область. Ця ландшафтна область займає найбільш високу частину Українських Карпат і складається з *Полонинського хребта,* гірських масивів *Свидовець, Чорногора, Гринева.* Середні висоти – 1 400 - 1 600 м, максимальні – 2 061 м (г. Говерла).

Область складена флішовими породами крейдового і палеогенового віку. На південному схилі Полонинського хребта між долинами Тересви і Тереблі виділяються скелясті пасма з крейдових і юрських конгломератів, юрських вапняків. У сучасному рельєфі важливу роль відіграють полонинські поверхні вирівнювання, структурно-денудаційні форми, давньольодовикові (кари, цирки), глибокі річкові долини. У кліматичних умовах яскраво виявляється вертикальна зональність, тут є всі термічні зони Українських Карпат. Середні температури січня на Полонинах досягають -6...-7°С, а липня не перевищують +11°С. Річна

кількість опадів становить 1 300 - 1 600 мм. Літо на полонині коротке, прохолодне з частими дощами й туманами. Узимку випадає багато снігу, який іноді буває також і влітку. Осінь тут холодна і дощова, іноді із сильними вітрами.

У *структурі ландшафтів* Полонинсько-Чорногірської області чітко виявляється вертикальна зональність, і основну роль відіграють полонинські, верховинські, низько- і середньогірські, долинно-терасові, субальпійські та альпійські ландшафтні місцевості.

Полонини являють собою вирівняні, злегка хвилясті, високо підняті безлісі поверхні з гірсько-лучними та торф'янистими ґрунтами, покритими трав'янистою рослинністю (біловус, папороть, вівсяниця, осока, ситник та ін.), чагарниками (сосна, жереп, зелена вільха, ялівець, рододендрон), мохами і лишайниками. Природна рослинність представлена субальпійськими видами. Полонини широко і довго використовують як літні пасовища та сіножаті. Найбільші за розмірами полонини: *Рівна* (1 482 м), *Боржава* (1 679 м) і *Красна* (1 568 м).

Частка верховинських ландшафтних місцевостей в області незначна. Значну роль відіграють низько- й особливо середньогірські ландшафтні місцевості, які займають схили гірських хребтів і масивів. До висоти 1 200 м переважають букові ліси, а вище, до висоти 1 600 м, домінують буково-смерекові та смереково-ялицеві ліси на буроземних і дерново-буроземних ґрунтах. Ці ландшафти значно поширені у Свидовецько-Чорногірському районі, де добре виявляється вертикальна зональність.

Долинно-терасові місцевості характерні для терасованих долин верхів'я Пруту, Білої Тиси, Шопурки, де спостерігається до 8 терасових рівнів. На них поширені широколистяні та мішані ліси, чагарники і луки, частина зайнята під сінокоси та сільськогосподарські угіддя. В окремих місцях зустрічаються долинно-ущелинні місцевості.

Субальпійські ландшафтні місцевості поширені в межах висот 1 500 - 1 800 м. У рослинному покриві переважають чагарники, різнотравні луки, осоки, сфагново-мохові угруповання. Вони характерні й для полонин.

Альпійські місцевості займають найбільш високі гірські масиви з давньольодовиково-денудаційними формами рельєфу (льодовикові цирки, моренні вали, кари), із ситниковими луками, осокою, примулою, ломикаменем, рододендроном.

У цій області міститься значна кількість природоохоронних об'єктів. Тут знаходиться велика частина *Карпатського біосферного заповідника,* зокрема Чорногірський масив (9 293 га); функціонує Чорногорський географічний стаціонар Львівського національного університету ім. Івана Франка.

Туристська характеристика району подорожі

Даний маршрут освоєний туристами, про що свідчать наявність маркування, вказівних знаків, достатня відповідність картографічного матеріалу.

На цій території є можливість проведення пішохідних туристичних походів І-ІІІ категорії складності.

На маршруті зустрічаються локальні та протяжні перешкоди. За поганої погоди небезпечними є переходи хребтами.

Вершини Горган менші по висоті, ніж гори хребта Чорногора. Діапазон висот тут становить 740 - 1 750 м над рівнем моря. Але це не заважає Горганам залишатися популярним туристичним місцем для цінителів справжньої краси природи.

Під час руху в районі походу немає можливості поповнення продуктами харчування.

У районі походу наявні такі підрозділи спеціалізованих аварійно-рятувальних служб з розшуку та надання допомоги туристам в Осмолоді, Воловці та Ясині.

У разі аварійної ситуації можливість дострокового припинення подорожі та евакуація групи забезпечується через зв'язок з рятувальними службами.

На маршруті виникають проблеми в користуванні мобільними телефонами.. Добре працює тільки мережа Київстар, але не на всій протяжності маршруту. У долинах зв'язок слабкий, або його зовсім не має, тому треба підійматися на верхівки схилів. Можливість зарядження акумуляторних батарей є тільки в лісництві Лопухів.

Краєзнавча характеристика району походу

Маршрут походу проходить у районі Національного природного парку «Синевир», який було створено за рішенням уряду України в 1989 році. Основні території Національного природного парку «Синевир» зайняті хвойними, здебільшого ялиновими лісами, але є тут і букові праліси, які мають статус Всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО.

Озеро Синевір - найбільше озеро Українських Карпат. Розташоване в Міжгірському районі Закарпатської області, в гірському масиві Внутрішні Ґорґани. Входить до складу Національного природного парку «Синевир». Загадкового походження.

Озеро Синевір

До природних пам'яток належать початок ріки Чорної Тиси, який знаходиться недалеко від пер. Околи.

Гора Попадя – гірська вершина в Українських Карпатах, у масиві Ґорґани. Розташована на вододілі верхів'їв річок Лімниці та Тересви. Північні схили гори лежать у межах природоохоронної території – Ландшафтного заказника Ґрофа, південні – у межах Брадульського заказника. Висота Попаді 1740 м. Поширені

кам'яні осипища. На схилах – ялинові та буково-ялинові ліси, в привершинній частині – чагарникове криволісся (жереп).

Гора Попадя

ОГЛЯДОВА КАРТА РАЙОНУ ПОХОДУ

Масштаб 1 : 1 2000000

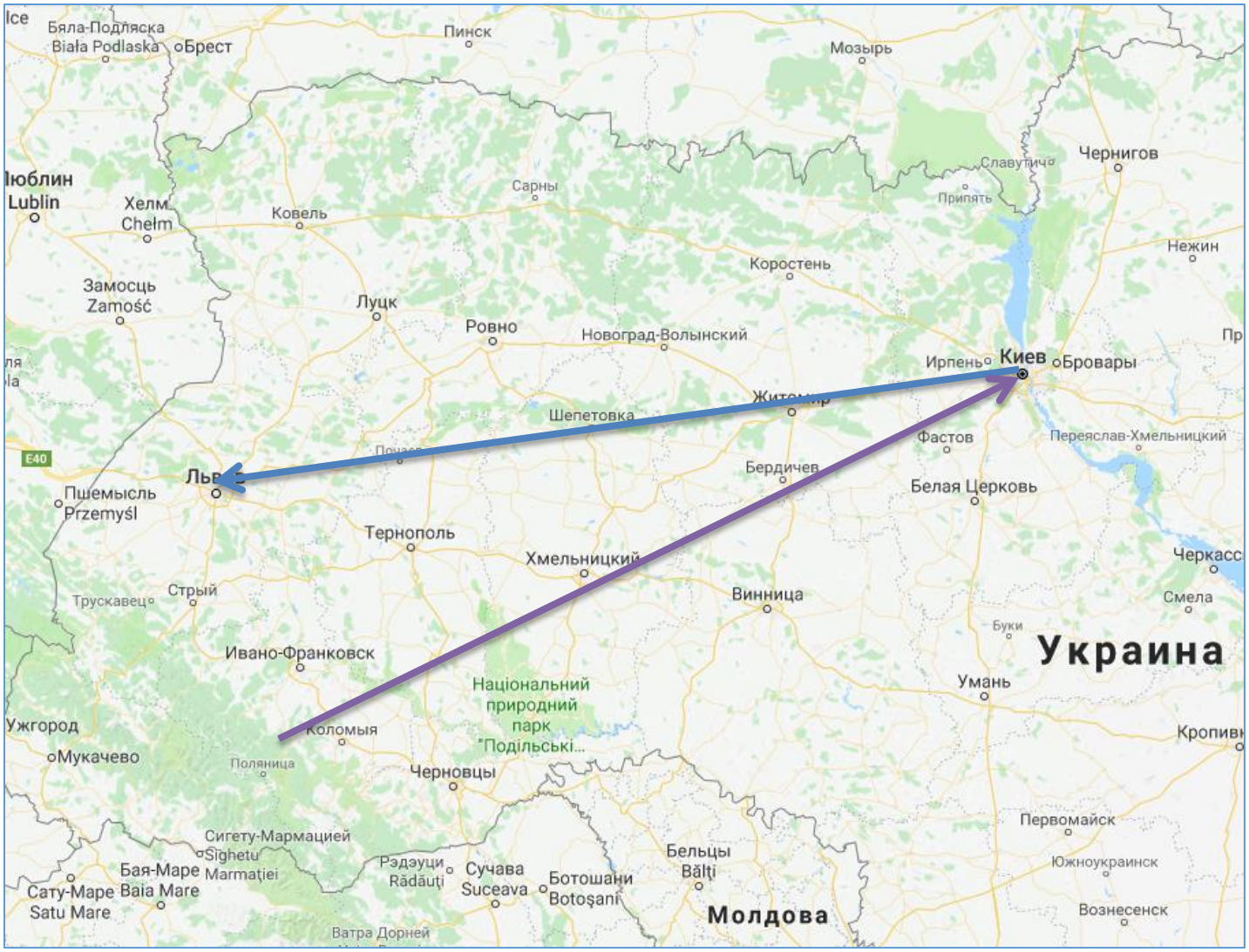

Умовні позначки:

- місце початку походу
- місце завершення походу
- шлях під'їзду залізничним транспортом з Києва
- шлях від'їзду залізничним транспортом з Києва

ГРАФІК РУХУ

День походу	Дата	Відрізок шляху	Від-стань (км)	Ходовий час (год.)	Перепад висот (м)	Природні та штучні перешкоди
1.	13.07	оз. Синевір оз. Синевір – р. Розтока	8.4	2.10	- 182.3 м	Від входу до оз. Синевір – асфальтована дорога з невеликим підйомом. Асфальтована дорога до мосту через річку Слободянська ріка, далі ґрунтовою лісовою дорогою вздовж правого берега р. Розтоки до стоянки.
2.	14.07	р. Розтока – гребінь стовп №15 – гребінь.	25.2	7.50	+ 328.0 м - 53.7 м	Ґрунтова дорога пересічною лісовою місцевістю вздовж річки. Далі стежкою, яка переходить в дорогу вздовж притоку річки, кам'яними виступами по річці, далі лісовою дорогою весь час з набором висоти. Вихід на галявину до стовпа № 15. Дорога по гребеню лісом грязькою дорогою до галявини.
3.	15.07	Гребінь – г. Верх Чорної ріки - г. Попадя – стоянка Напівднювання	10.2	4.40	+ 584.6 м - 590.6 м	Ґрунтова дорога, спочатку лісом, до розвилки доріг. Далі вгору стежкою лісом, жеребом, крутим осипом, до гори Попадя. Крута стежка, крупний осип на спуску з гори. Стежка йде жеребом, лісом, до місця стоянки з вивіскою «Нижній траверс гори Попадя».

4.	16.07	Стоянка – г. Прелука – правий кут галявини Німецького перевалу – р. Мокрянка	27.6	7.20	+ 83.2 м - 547.8 м	Лісовою стежкою, місцями підтопленою, заваленою буреломом – до правого кута галявини біля Німецького перевалу. Зарослою стежкою спуск вниз до р. Мокрянка. Перехід через річку. Ґрунтовою дорогою до другого мосту через річку Мокрянка, перехід по мосту, далі ґрунтовою дорогою вгору о галявини біля дороги.
5.	17.07	р. Мокрянка – г. Рошка 1612, 4 - – г. Буштул 1691.0 – г. В. Кепута – стовп № 44	15.4	6.30	+ 241.2 м - 184.0 м	Вихід на гребінь лісовою дорогою, далі гребенем. Стежка йде через дикий жереп різної щільності на всіх вершинах гір. Спуск з гори на галявину жеребом до стовпа № 44.
6.	18.07	стовп № 44 – г. М. Кепута – р. В. Бертянка – лісн. Лопухів – р. Бертянка	23.5	7.30	+ 52.8 м - 354.8 м	Підйом та спуск на гору жерепом. Далі лісовою стежкою спуск до дороги та притоку р. В. Бертянка. Далі річкою,з наведенням переходів, з виходом на ґрунтову дорогу до лісництва Лопухів, і далі до стоянки на р. Бертянка.
7.	19.07	р. Бертянка – р. Турбат – пер. Околи	23.3	7.00	+ 90.0 м - 100.0 м	Ґрунтовою дорогою вздовж річок Бертянка та Турбат, Брусилівською дорогою на перевал Околи.
Усього			**133.6**			

ВИСОТНИЙ ГРАФІК МАРШРУТУ

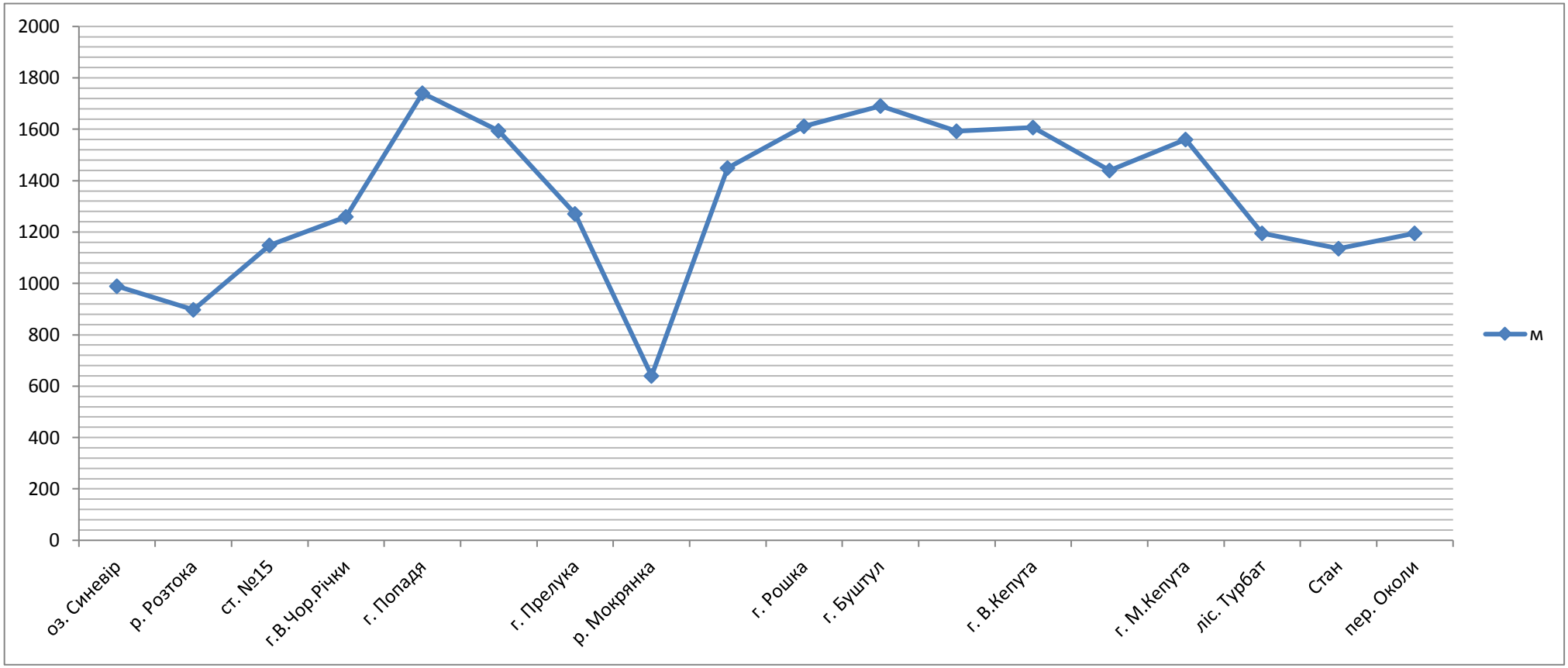

ТЕХНІЧНИЙ ОПИС МАРШРУТУ

День перший

13 липня 2021 року

оз. Синевір – р. Розтоки

Ходовий час – 2.10 год. ***Пройдено 8.4 км***

Погодні умови: перемінна хмарність, ввечері - ясно.

Вихід о 13.45 ***Стали на ночівлю о 18.30***

Перепад висот – 182.3 м

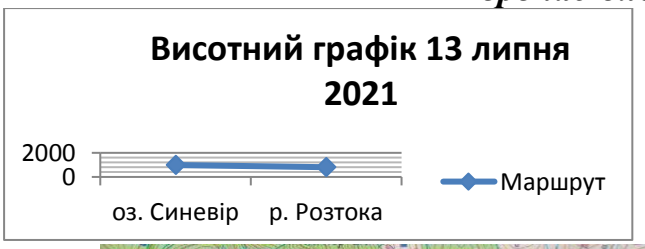

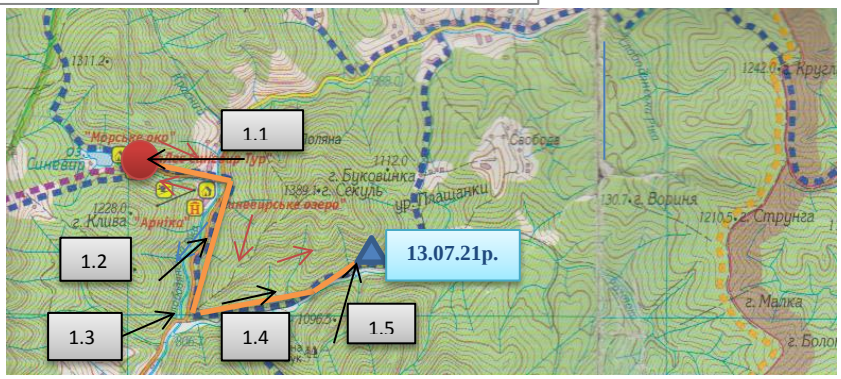

М 1:75000

Стаємо на облік у Воловецькому гірському пошуково-рятувальному загоні, отримуємо консультацію та дозвіл вийти на маршрут.

О 13.30 під'їхали з Воловця до оз. Синевір приватним транспортом. Радіальний вихід до озера – перлини Карпат (фото 1.1). О 15.45 вирушаємо на маршрут асфальтованою дорогою на Пд. Через 600м зупиняємося біля кафе, обідаємо та о 17.00 вирушаємо далі лівим берегом Слободянської ріки за течією (фото 1.2).

Фото 1.1. На озері Синевір.

Фото 1.2. Слободянська ріка

О 17.30 (5.3 км) дійшли до притоку, річки Розтока, ліворуч. Повертаємо в ущелину (фото 1.3) і правим берегом р. Розтока, йдемо ґрунтовою лісовою дорогою (фото 1.4).

Фото 1.3. Поворот ліворуч на ґрунтову дорогу

Фото 1.4. Маршрут правим берегом р. Розтоки

17.30 – 17.55 – відпочинок. Далі, пройшовши 8.4 км о 18.30 ліворуч від дороги бачимо облаштовану стоянку. Є потічок з чистою водою. Тут зупиняємося на ночівлю (фото 1.5)

Фото 1.5. Ночівля біля р. Розтоки

День другий

14 липня 2021 року

р. Розтоки – стовп №15 – гребінь

Ходовий час 7 год. 50 хв. ***Пройдено 25.2 км***

Погодні умови: сонячно, тепло

Вихід о 7.20 год. ***Стали на ночівлю о 19.00***

Перепад висот + 328 м, - 53,7 м

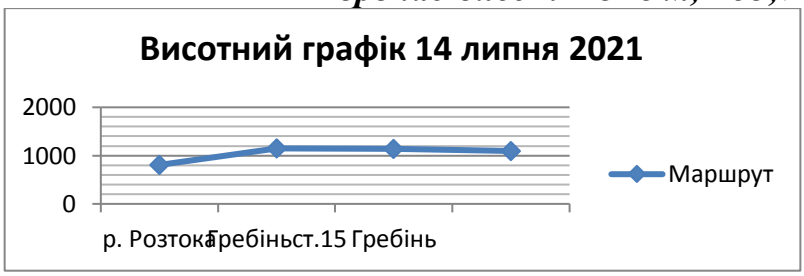

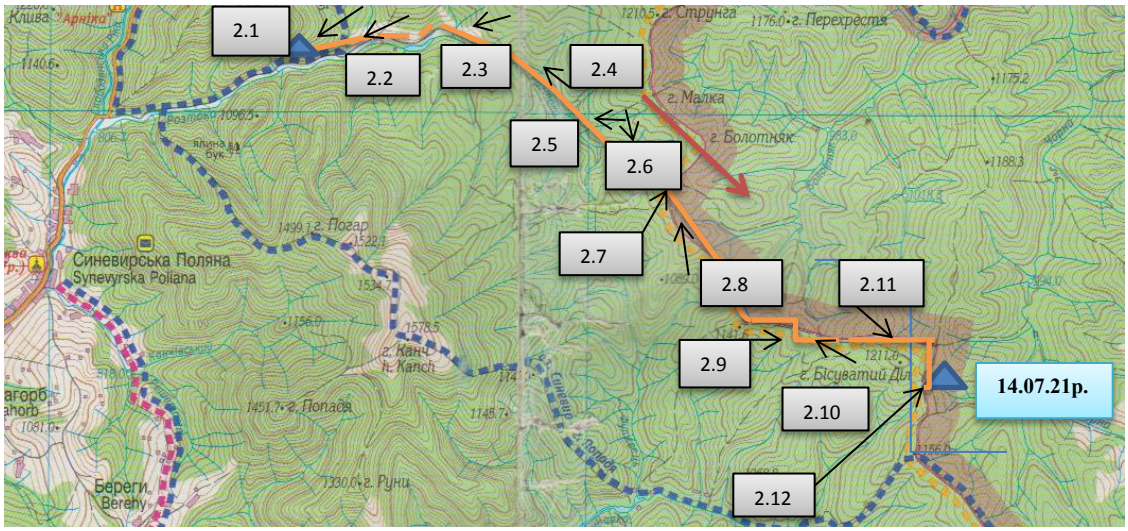

О 7.20 виходимо з галявини у напрямку Пн. – Сх. (фото 2.1) дорогою вздовж річки.

Фото 2.1. Вихід з місця ночівлі

Фото 2.2. Йдемо лісовою дорогою

Дорога ґрунтова, місцями обходимо калюжі, результат недавніх дощів. О 8.20 (2.6 км) переходимо річку вбрід (фото 2.3)

Фото 2.3. Перехід річки вбрід

Фото 2.4. Подолання водних перешкод

Через 20 хв. бачимо розвилку потічків річки. Ліворуч – на Пд., прямо – на Пн.-Сх. Продовжуємо йти у напрямку Пн.-Сх. з набором висоти та багатьма переходами через річку (фото 2.4).

Ліворуч та праворуч річки з’являються кам’яні виступи (фото 2.5).

Фото 2.5. Вздовж річки через кам’яні виступи

Фото 2.6. Початок підйому на гребінь

10.00- 10.20 – відпочинок і далі – початок підйому на гребінь. Дорога більш крута (фото 2.6). Через 20 хв. виходимо на велику галявину, на гребінь до стовпа №15, 9.5 км (фото 2.7). На галявині багато чорниці. Відпочинок. Обід.

Фото 2.7. На гребеню біля стовпа №15

Фото 2.8. Вихід з місця відпочинку

О 12.20 вихід з місця відпочинку на Пд.-Сх. Дорога спочатку йде вниз, а потім заходе до лісу. Дорога заповнена вкрита водою та брудом після дощів (фото 2.9). Робимо зупинку (30 хв.) на ремонт рюкзаків та далі рухаємося пересічною лісовою місцевістю, о 15.00 (15.6 км) доходимо до стовпа 10/4. Починаємо спуск.

Фото 2.9. Прохід лісовими дорогами

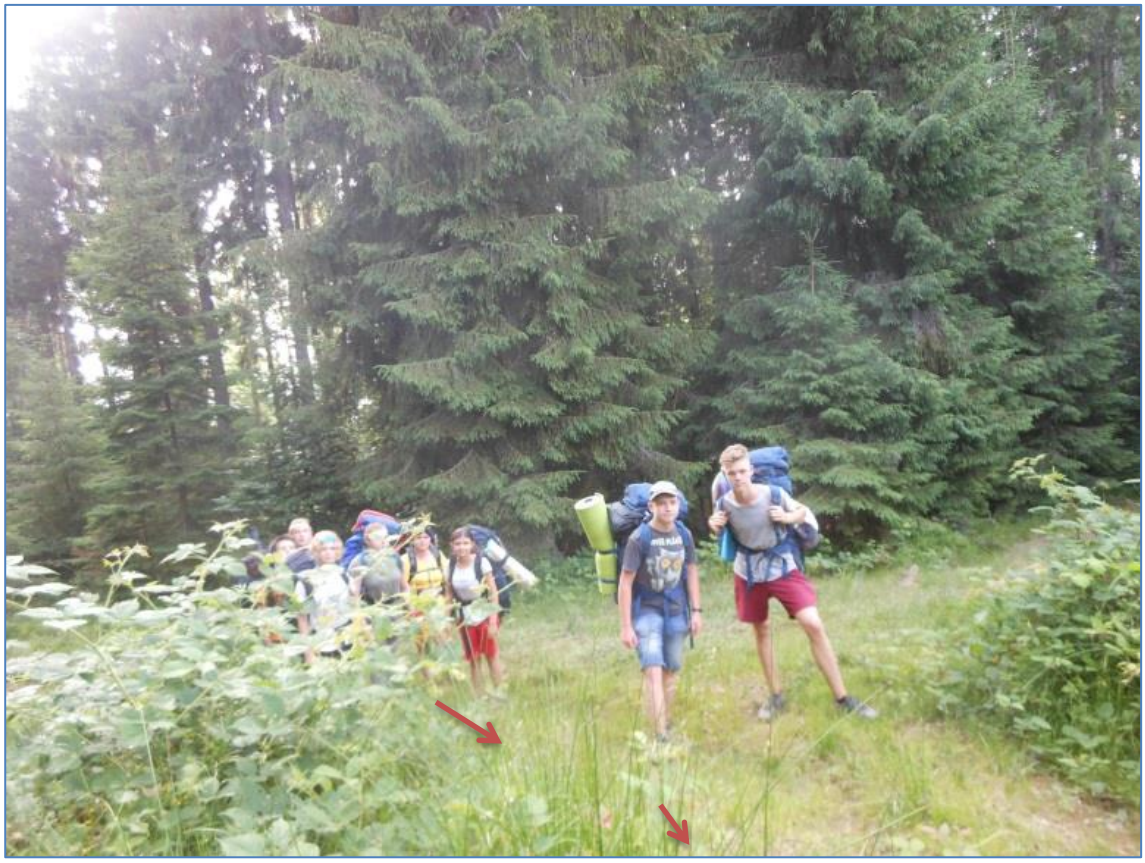

Фото 2.10. Вихід на галявину

Під час спуску праворуч бачимо джерело. Зупинка на 30 хв. О 18.00 виходимо на відкритий простір (фото 2.10).

На шляху маршруту – вивіска, що ми знаходимося на території Ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Брадульський» (фото 2.11). Пройшли 22.7 км.

Фото 2.11. На території заказнику

Фото 2.12. Стоянка

О 19.00 (25.2 км) на галявині з місцем для вогнища - зупинка на ночівлю. Вода за 200 м по ходу маршруту. Дорога виводить на галявину з калюжами, яка заросла високою травою. Дорогу пересікає ледь помітна стежка. Праворуч, де закінчується галявина, стежка стає дорогою, яка спускається донизу на Пд.-Зх. Ліворуч від дороги – стежка заросла травою. На відстані приблизно 60м - маленький потічок, де можна набрати води.

День третій

15 липня 2021 року

Хребет – г. Верх Чорної Ріки1260.0 м - г. Попадя 1740,6 м – стоянка в лісі Напівднювання

Ходовий час 4 год. 40 хв. ***Пройдено 10.2 км***

Погодні умови: зранку сонячно, після обіду – перемінна хмарність, увечері - дощ

Вихід о 8.00 год. ***Стали на ночівлю о 14.40.***

Перепад висот + 584.6 м, - 590.6 м

М 1:75000

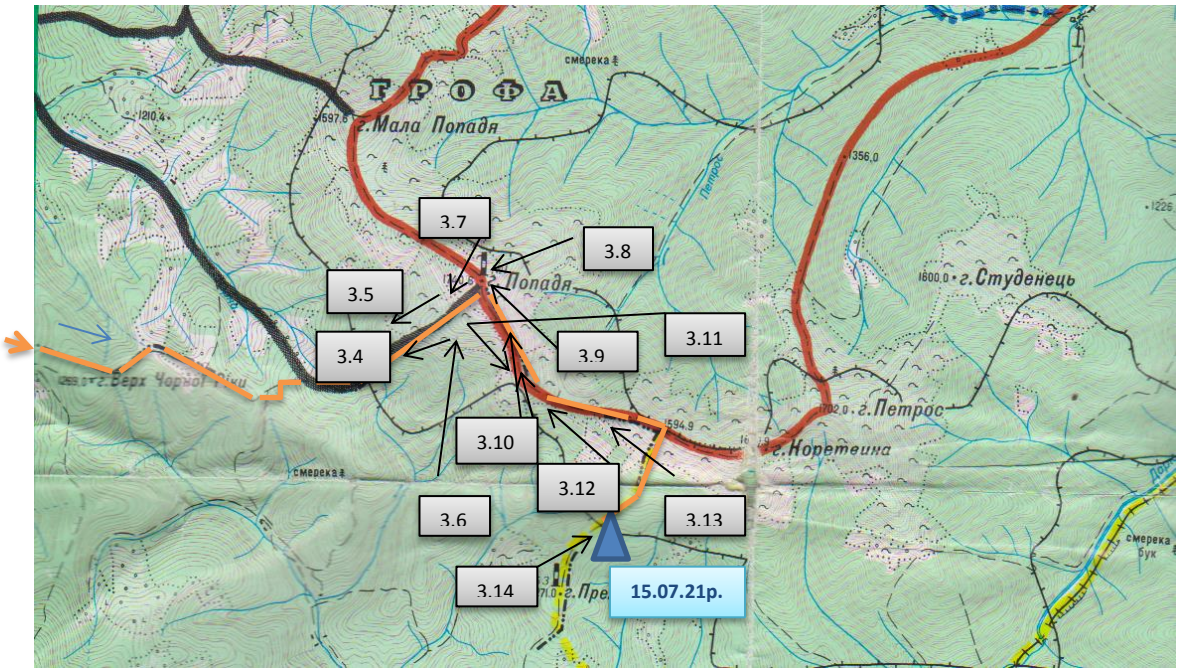

М 1:50000

Вихід о 8.00 (фото 3.1). За 10 хв. дійшли до заростої галявини. Набрали води у джерелі. Далі крутий підйом лісовою стежкою.

Фото 3.1. Вихід з місця ночівлі

Фото 3.2. На галявині

На галявині зупинка на 10 хв. Є показчик, що праворуч «Нижній траверс Попаді», 4 км, 1.5 години. Ми йдемо вгору у напрямку Пн.-Сх. Підйом лісом закінчився, о 9.40 вийшли до жерепу.

Фото 3.3. Показчик напряму на траверс г. Попадя

Фото 3.4. Вихід на осипний схил гори Попадя

О 10.20 вийшли на осипний схил гори Попадя (фото 3.4). Відпочинок 15 хв. Зі схилу гори відкривається панорама пройденого шляху.

Фото 3.5. Оглядове фото

Фото 3.6. Осипний схил гори Попадя

Далі рухаємося осипним схилом стежкою, яка ледь помітна на середньому осипу, орієнтуємося за турами (фото 3.6, 3.7).

Фото 3.7. Підйом на гору Попадя. Тур.

Фото 3.8. На горі Попадя

Об 11.15 піднялися на гору (4.7 км). Погода змінилася. Зі Сх. стали насуватися хмари. Спуск з гори почали о 12.00 у напрямку Пд.-Сх.

Фото 3.9. Початок спуску з гори

Фото 3.10. Спуск з гори через жереб

Спуск з гори спочатку осипом (фото 3.10), потім кам'яною стежкою до показчика та розвилки стежок (фото 3.11), 7.2 км. Повертаємо на стежку праворуч. Спускаємося крутою стежкою через жереп до лісу.

Фото 3.11. Показчик на спуску з гори Попадя

Фото 3.12. Лісова стежка

Далі стежка проходить лісом, місцями завалена деревами (фото 3.12). Повертаючи ліворуч на Сх., траверсуємо схил. Виходимо на відкриту місцину з осипом (фото 2.13), далі знову ліс.

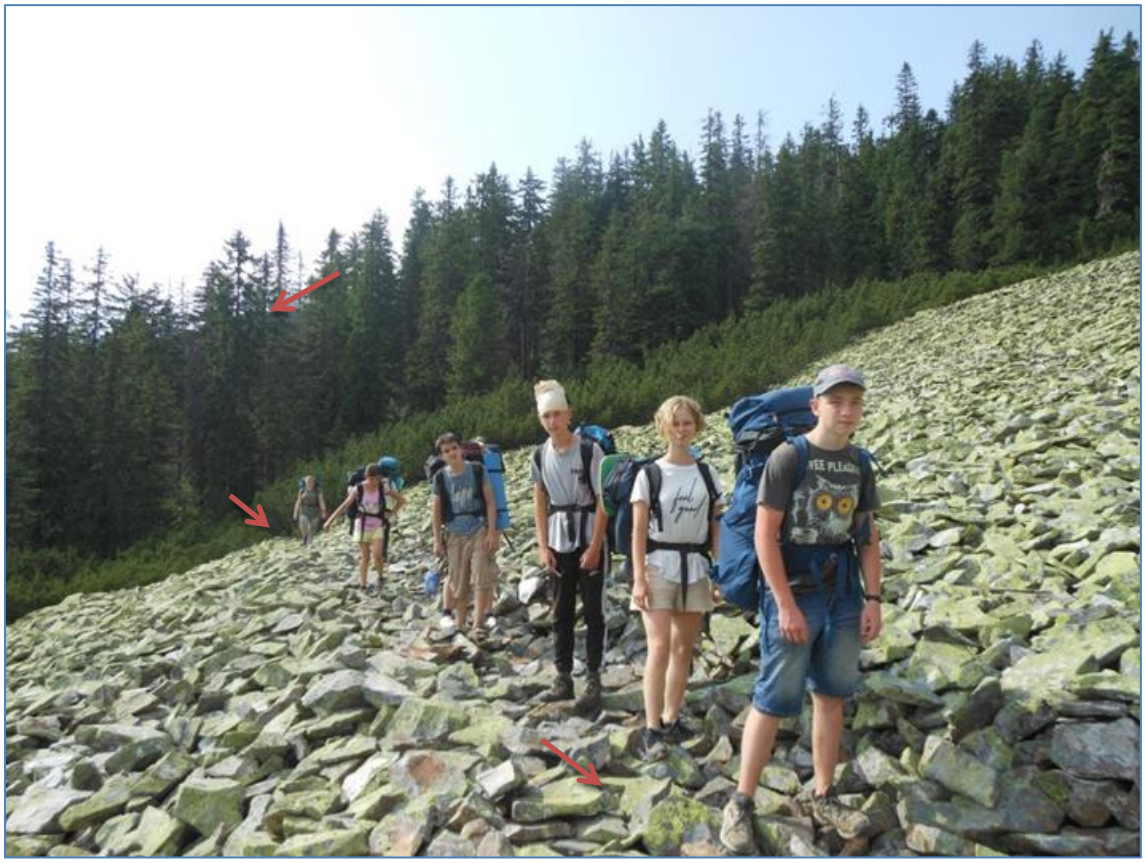

Фото 3.13. Осипна ділянка на спуску з гори Попадя

Фото 3.14. Стоянка

Стежка виходить на лісову дорогу на крутому схилі. Стовп 63/6, 8.9 км. Повертаємо праворуч вниз на Пд. Маркування синє. Спуск. Праворуч від стежки біля стовпа облаштована стоянка (фото 3.14) з показчиком «Початок нижнього траверсу Попаді». Зупинка на ночівлю о 14.40, пройдено 10.2 км.

Вода праворуч від стоянки, вниз по схилу, на відстані 200-220 м. Напівднювання. О 18.00 почався сильний дощ з грозою.

День четвертий

16 липня 2021 року

Стоянка – г. Прелука 1271.0 м ст. №5.3 – кут Німецького перевалу – р. Мокрянка

Ходовий час 7 год. 20 хв. ***Пройдено 27.6 км***

Погодні умови: перемінна хмарність, увечері – сильний дощ з грозою

Вихід о 9.00 год. ***Стали на ночівлю о 17.20***

Перепад висот + 83.2 м – 547.8 м

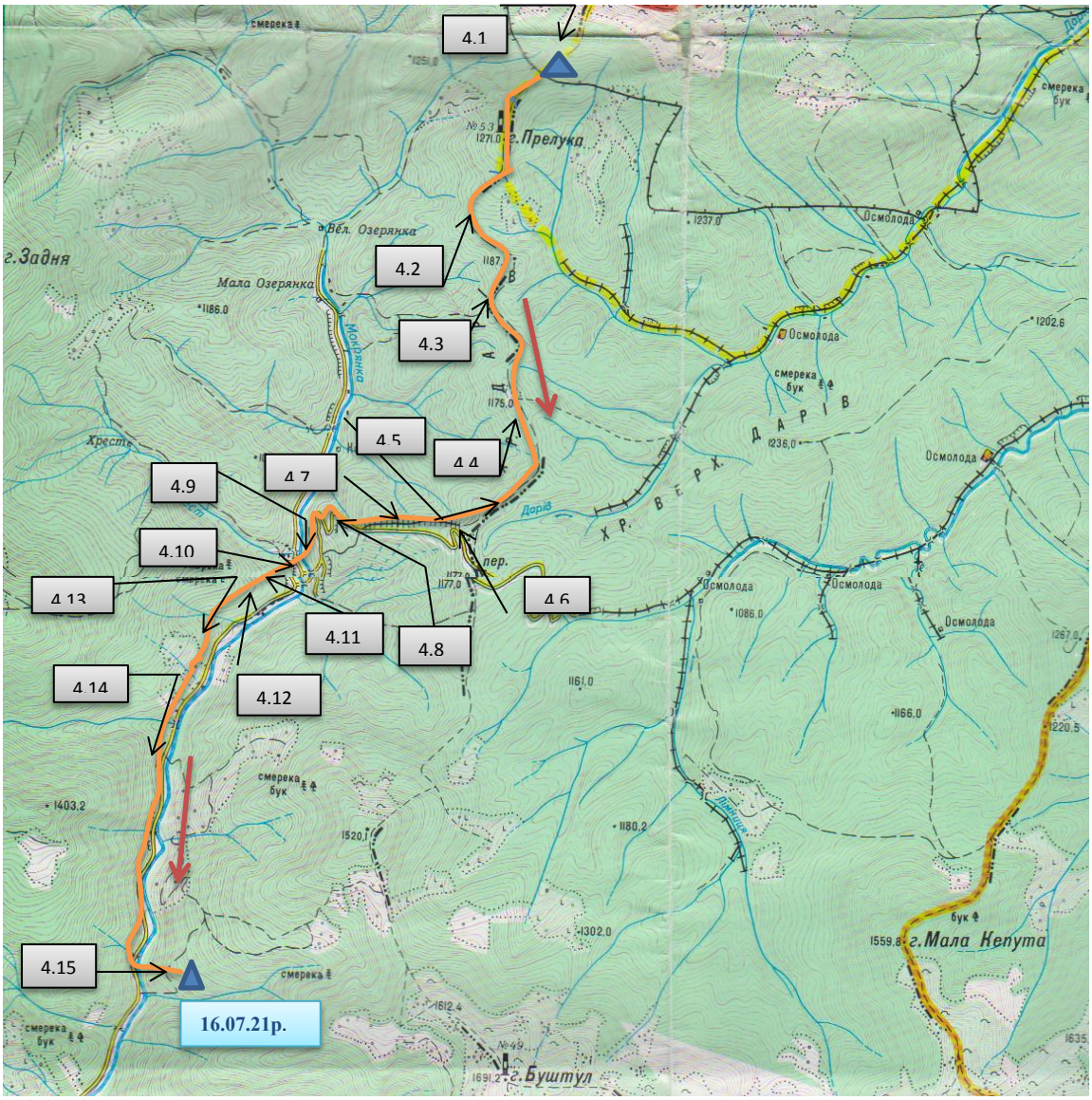

М 1:50000

Фото 4.1. Вихід від стоянки

Вихід о 9.00. Сонячно, мокро після дощу. Від стоянки генеральним напрямком на Пд. (фото 4.1) йдемо лісовою стежкою, заваленою деревами. Місцями приходиться обходити дерева, шукати стежку.

Стежка йде пересічною місцевістю, місцями границею вирубок (фото 4.2), місцями – через вирубки, яким декілька років (фото 4.3).

Фото 4.2, 4.3. Дороги через вирубки

г. Великі Озерки 11.00 6 км. Невеликий підйом до стовпа 62/2 та спуск приблизно 200 м густою травою. Вийшли до ялинкового лісу. Знову стежка звалена деревами (фото 4.4). О 9.45 відпочинок біля стовпа 50/3.

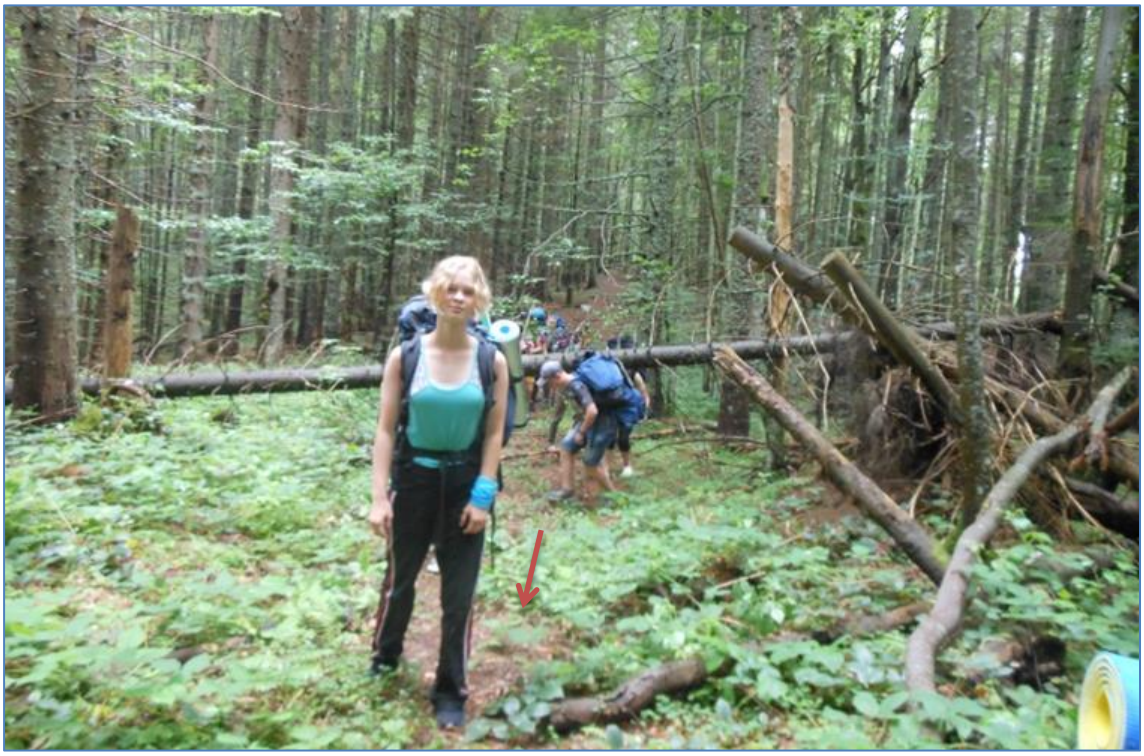

Фото 4.4. Стежка завалена деревам

Стежка виводить з лісу на велику галявину (фото 4.5). Спускаємося правою стороною галявини до розвилки доріг.

Фото 4.5. На галявині біля Німецького перевалу

У правому куті галявини, перед розвилкою доріг – вивернуте дерево (фото 4.6). Ліворуч дорога веде до Німецького перевалу (приблизно 300м), на Пд. - Сх. Праворуч – лісова стежка на на Зх., на яку ми звернули.

Фото 4.6. На галявині

Початок спуску – лісова заросла стежка (фото 4.7) з генеральним напрямком Зх.

Фото 4.7. Спуск лісом

Стежка спускається до низу та виходить на добру ґрунтову кам’янисту дорогу, стовп 58/10, 11.50, 8.9 км (фото 4.8).

Фото 4.8. Вихід на дорогу

О 12.30, 9.6 км, дорога повертає на 90 градусів на Пд. та спускається до річки Мокрянка. Спускаючись донизу, дорога стає непроїжджою (фото 4.9).

Фото 4.9. Спуск до річки Мокрянка

Організуємо переправу через річку (фото 4.10). Спекотно.

Фото 4.10. Переправа через річку Мокрянка

Недалеко праворуч знаходиться база лісорубів. Організуємо обід на правому березі р.Мокрянка.

Фото 4.11. На правому березі р. Мокрянка

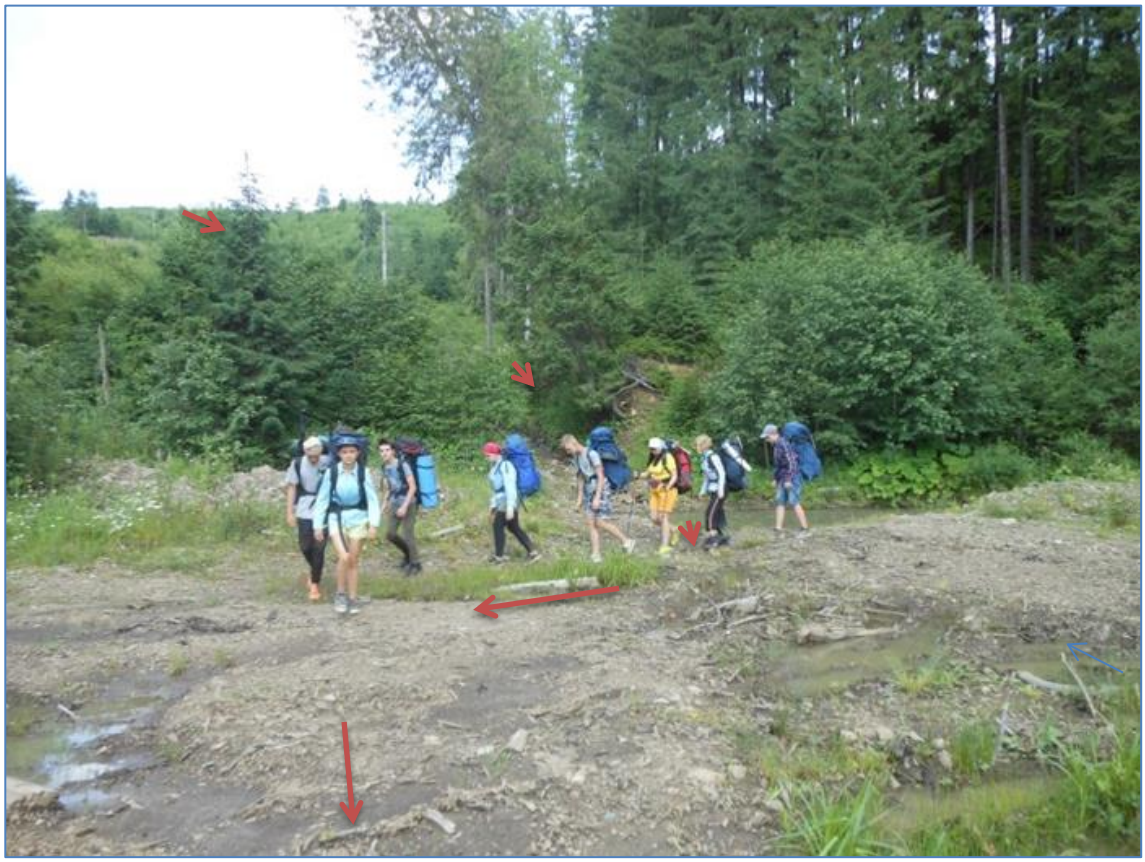

Фото 4.12. Вихід після обіду

15.30 вихід по дорозі (фото 4.12, 4.13, 4.14) правим берегом р. Мокрянка до повороту на гору Побита.

Фото 4.13. Правим берегом р. Мокрянка

Фото 4.14.

О 16.40 перейшли міст через ручку та почали підйом по дорозі. Ліворуч та праворуч – вирубані схили. Через 400м знайшли місце, стали на ночівлю о 17.00 на невеликому п’ятачку біля дороги (фото 4.15). Багато чорниці. О 20.00 – 22.00 години – великий дощ з грозою. Пройшли 27.6 км.

Фото 4.15. Ночівля серед вирубаних схилів

День п’ятий
17 липня 2021 р.
Річка Мокрянка - г. Рошка 1612.4 м – г. Буштул 1691.0 м г. В. Кепута – стовп № 44

Ходовий час 6 год. 30 хв. ***Пройдено 15.4 км***

Погодні умови: сонячно, тепло

Вихід о 8.00 год. ***Стали на ночівлю о 18.05***

Перепад висот +241.0 м, - 184 м

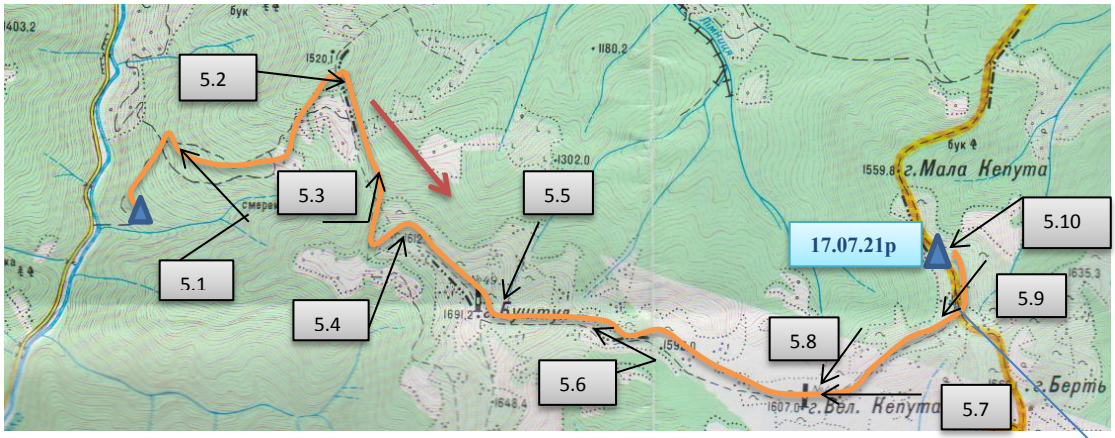

Вихід о 8.00. Сонячно. Дорога веде вгору на Сх. Ліворуч та праворуч – вирубані схили. О 8.35 (1.3км), дійшли до розвилки доріг . Йдемо вгору по правій дорозі (фото 5.1)

Фото 5.1. На розвилки доріг

Фото 5.2. На гребені

О 9.15 піднялися до лісу (2.5 км). Відпочинок. Об 11.30 – вихід на хребет (6.2 км). Сонячно, з'явилися хмарки (фото 5.2). Відпочинок. Траверсом обійшли г. Рошка, вийшли на велику галявину, повернули на Пн.-Сх. Підйом на г. Рошка 1612.4 м. Стежкою на Пд.-Сх., яка йде хребтом по жерепу (фото 5.3) пройшли до галявини.

Фото 5.3. Продовження походу, на Пд.-Сх.

Фото 5.4. Підйом на г. Рошка

Далі повернули на Пн.-Сх. на г. Рошка (фото 5.4). Вийшли на стежку. Ліворуч та праворуч – жереп (9.9 км). О 13.50. зарослою стежкою на Пд.-Сх. піднялися на г. Буштул 1691 м, до стовпа № 49/1, о 14.30 (фото 5.5).

Фото 5.5. На г. Буштул

Спустившись з гори стежкою крізь жереп (фото 5.6), відпочиваємо біля ст.№ 48/8. Тут є зв'язок. 14.45 – 15.10 – відпочинок. Усі зв'язалися телефоном з домом. Тут відкривається чудовий краєвид (фото 5.7)

Фото 5.6. На галявині після спуску з гори Буштул

Фото 5.7. Оглядове фото з г. В. Кепута

Продовжуємо йти у напрямку Сх. О 16.00 вийшли на перевал перед підйомом на г. В. Кепута. Гора теж вкрита жерепом. О 16.50 піднялися га гору (фото 5.8), пройшли 13.9 км.

Фото 5.8. На г. В. Кепута

Спуск з гори у напрямку Пн.-Сх. кам’янистою стежкою (фото 5.9).

Фото 5.9. Спуск з г. В.Кепута

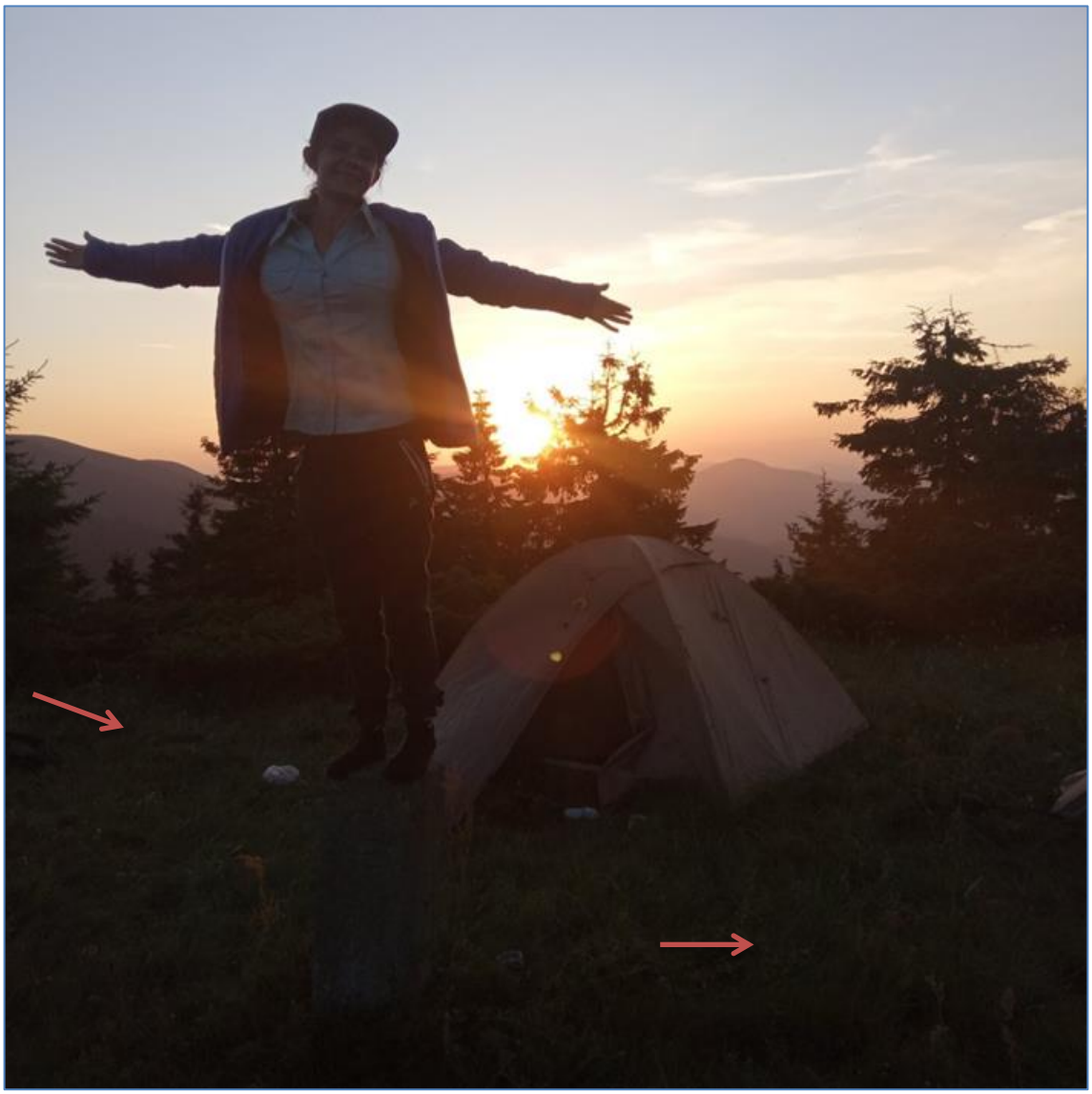

Фото 5.10. Ночівля на перевалі, ст. № 44

Спустилися до перевалу на велику галявину, до стовпа № 44. Зупинилися на ночівлю о 18.05 (фото 5.10). Пройшли 15.4 км.

Від стовпа на Зх. йде стежка вниз і через 150м є джерело. Води небагато, але достатньо для приготування їжі.

День шостий

18 липня 2021 р.

Стовп № 44 – г. М.Кепута – р.В. Бертянка - лісництво Лопухів – р. Бертянка

Ходовий час 7 год. 30 хв. ***Пройдено 23.5 км***

Погодні умови: перемінна хмарність, вдень сильний дощ, до вечора незначний дощ

Вихід о 8.15 год. ***Стали на ночівлю о 20.30***

Перепад висот + 52.8 м, - 354,8 м

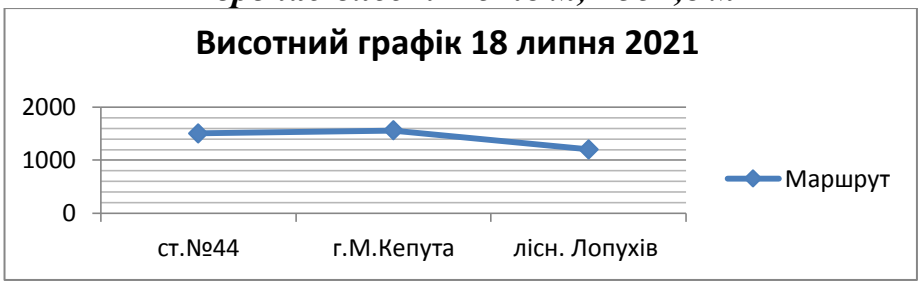

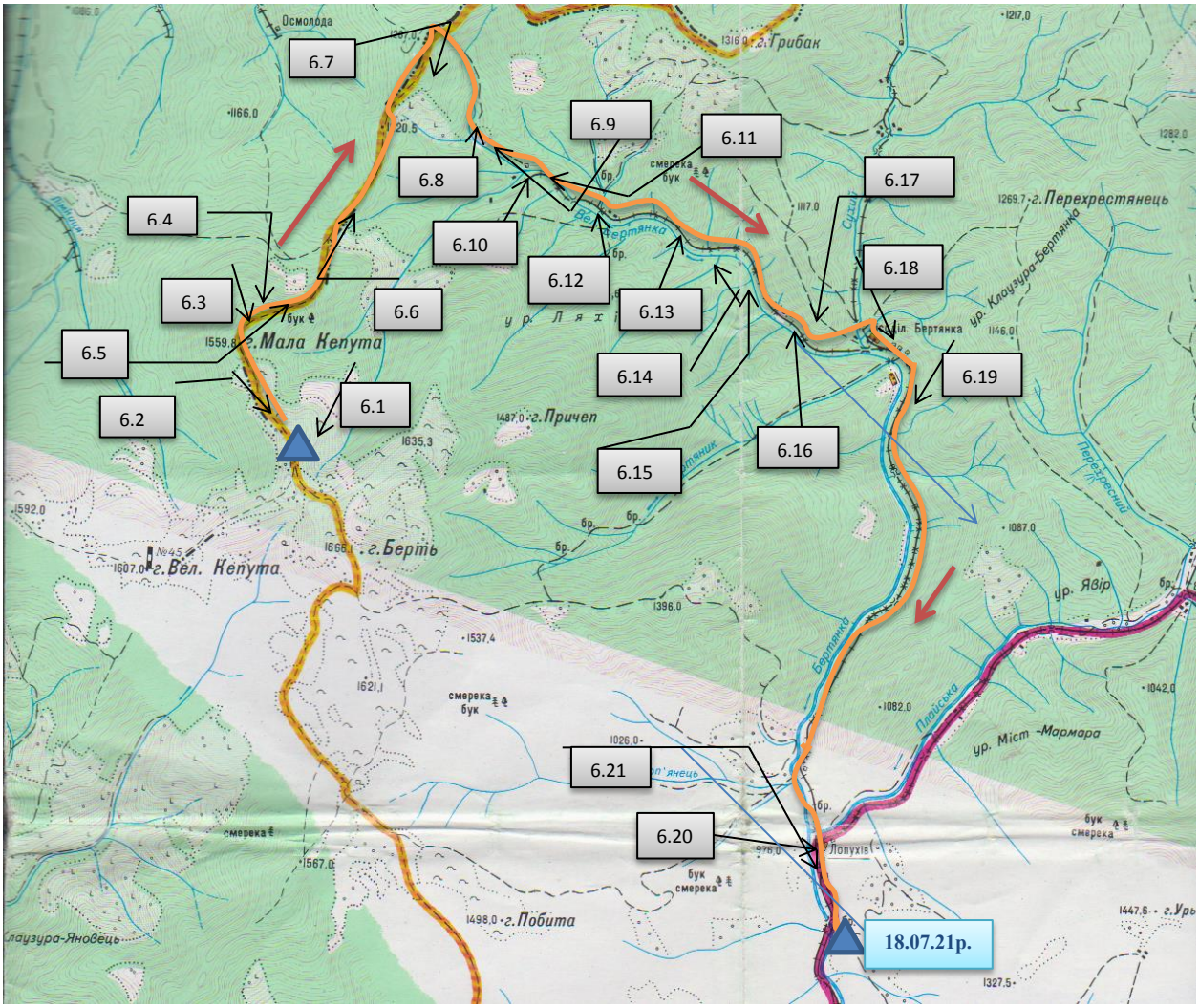

М 1:50000

Від місця ночівлі виходимо о 8.15. (фото 6.1) Перемінна хмарність.

Фото 6.1. Рано. На перевалі, стовп № 44

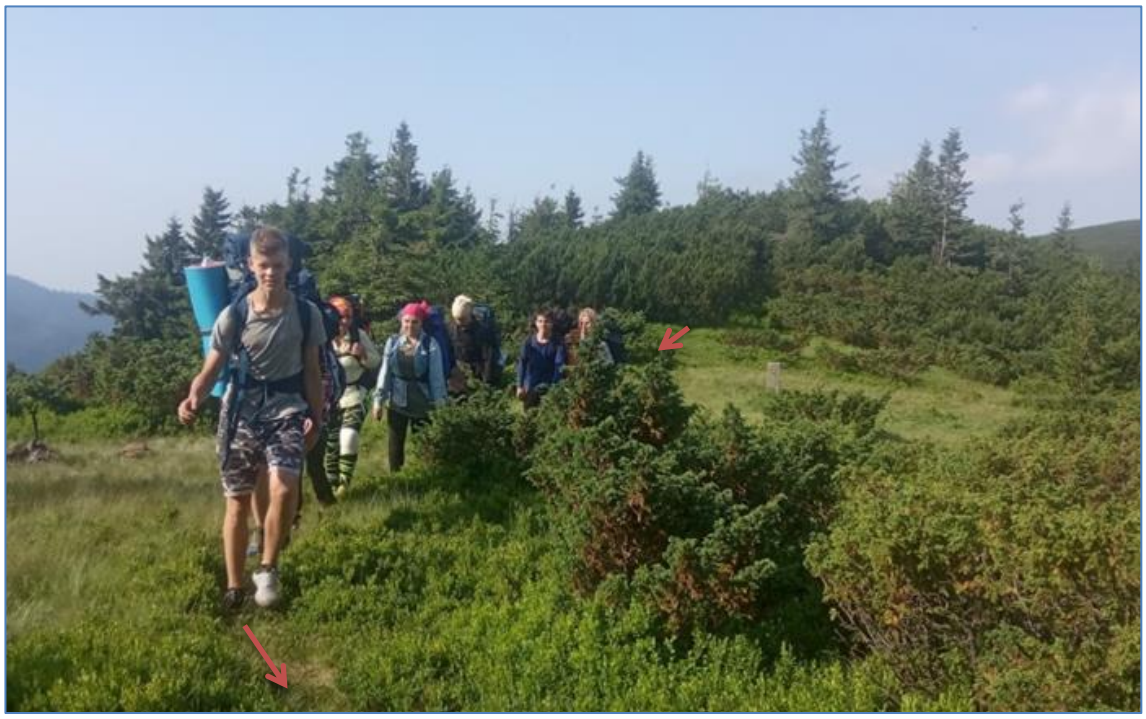

Фото 6.2. Напрям руху на г. М. Кепута

Напрям руху на Пн.-Зх. О 8.45 піднялися на г. М. Кепута 1559.8 м (фото 6.2). Звідси видно маршрут нашого вчорашнього переходу (фото 6.4).

Фото 6.3. На г. М. Кепута

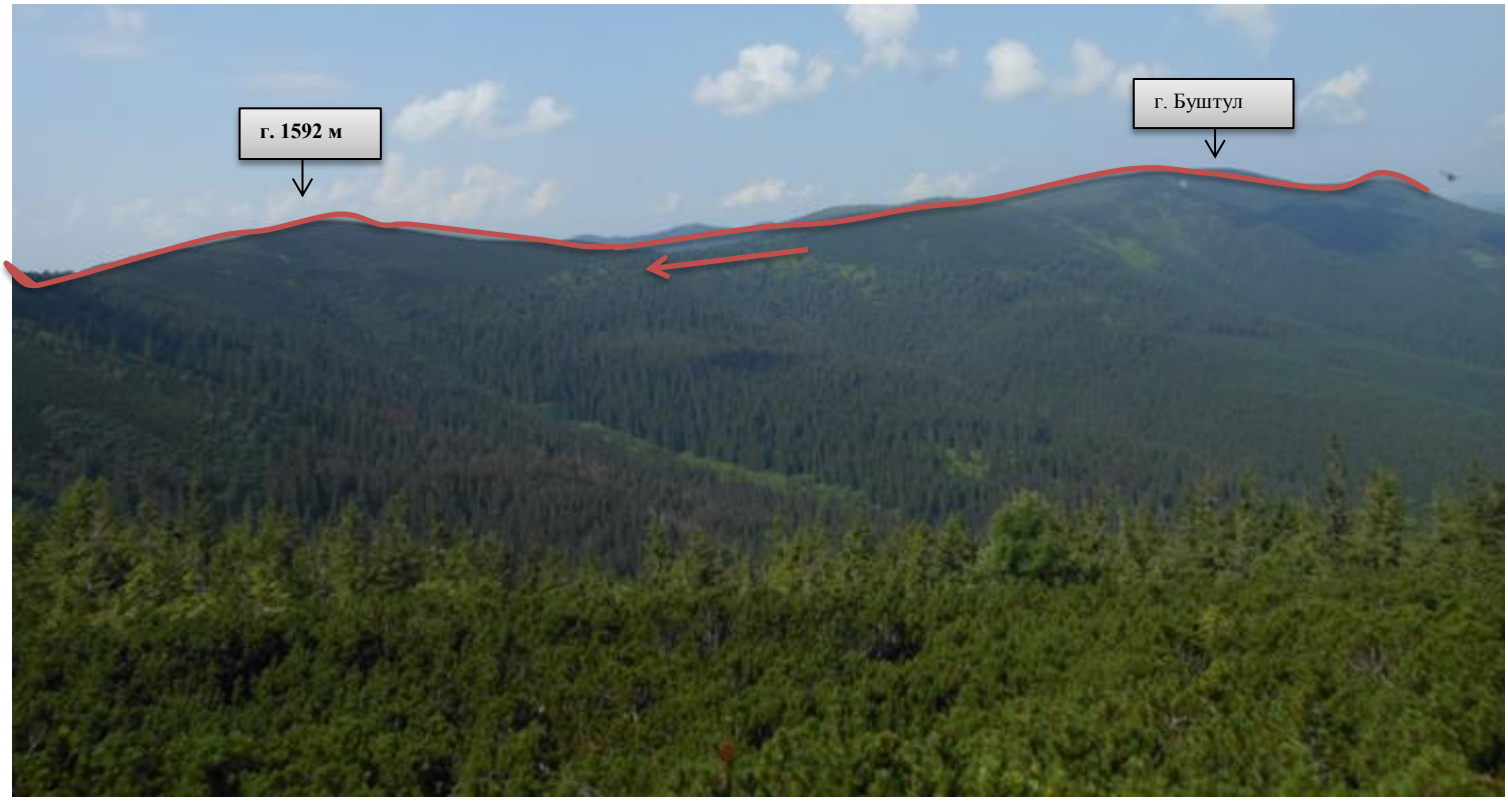

Фото 6.4. Оглядове фото

З вершини г. М. Кепута повертаємо на Пн.-Сх., спускаємося жерепом, далі на Пн. доходимо до лісу (фото 6.5, 6.6), повертаючи на Сх.(фото 6.7).

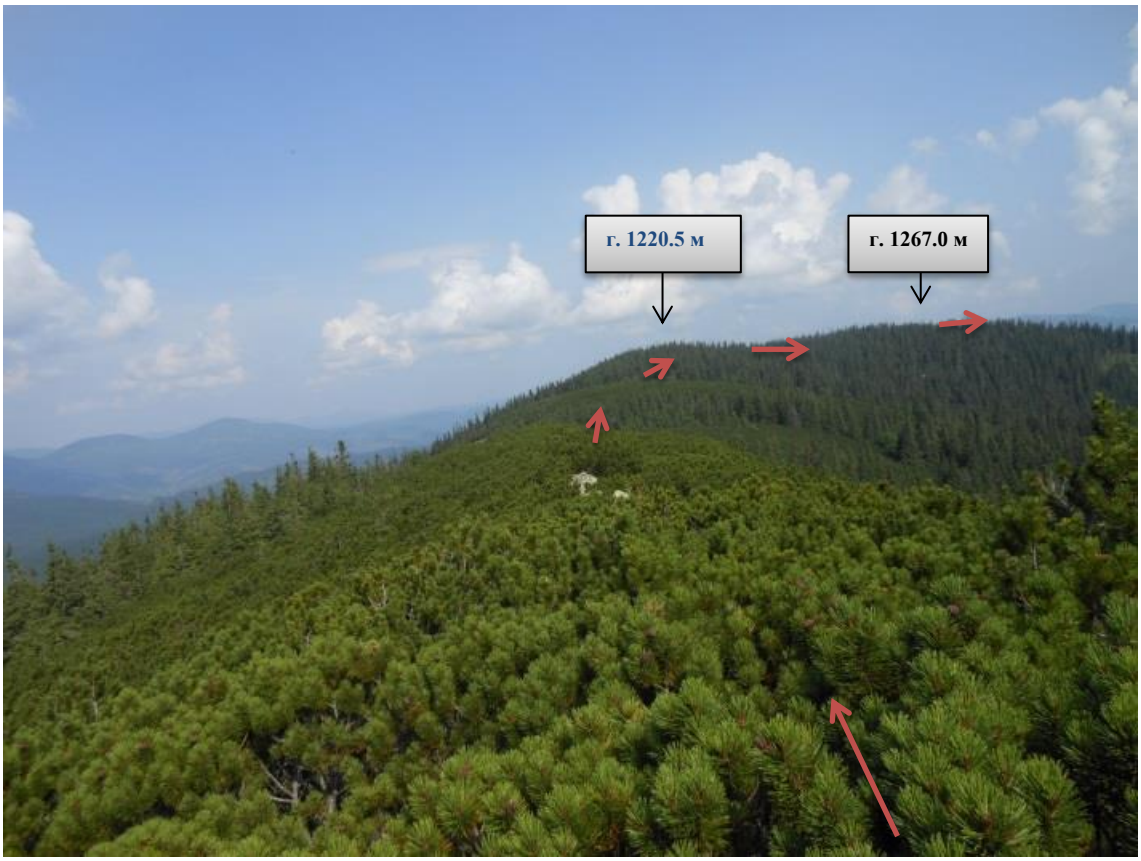

Фото 6.5. Напрям руху

Фото 6.6. На маршруті

Фото 6.7. Стежка лісом. Спуск з г. 1220.5 м

Фото 6.8. Вихід на вирубку

Основний напрям у лісі Пн.-Сх, Сх. Спускаємося до вирубки (фото 6.8) та виходимо на стару дорогу для вивозу лісу (фото 6.9), 12.10, 5.4 км. Дорога повертає на Сх. Спуск дорогою достатньо крутий.

Фото 6.9. Спуск старою лісовозною дорогою

Спуск дорогою зайняв 40 хвилин (12.30 – 13.10) до р. В. Бертянка. Праворуч побачили вагончик лісорубів. Пройшли 8.2 км. Насувався дощ. Вагончик закритий. За ним вогнище. Натягли тент. Почався сильний дощ. Приготували обід, переждали дощ. Вихід о 15.50 (фото 6.10, 6.11).

Фото 6.10, 6.11.

Далі повернули на Пн.-Сх. Дорога розмита річкою. Робимо переправи за допомогою дерев. І так раз 15-18 (фото 6.12, 6.13)

Фото 6.12. Дорога річкою В. Бертянка

Фото 6.13. Перехід через р. В. Бертянка

Фото 6.14. Йдемо вздовж річки

Через годину знову почався невеликий дощ. Знаходимо стежки лісом (фото 6.14). О 17.20, пройшовши 10.7 км, вийшли на дорогу (фото 6.15, 6.16, 6.17).

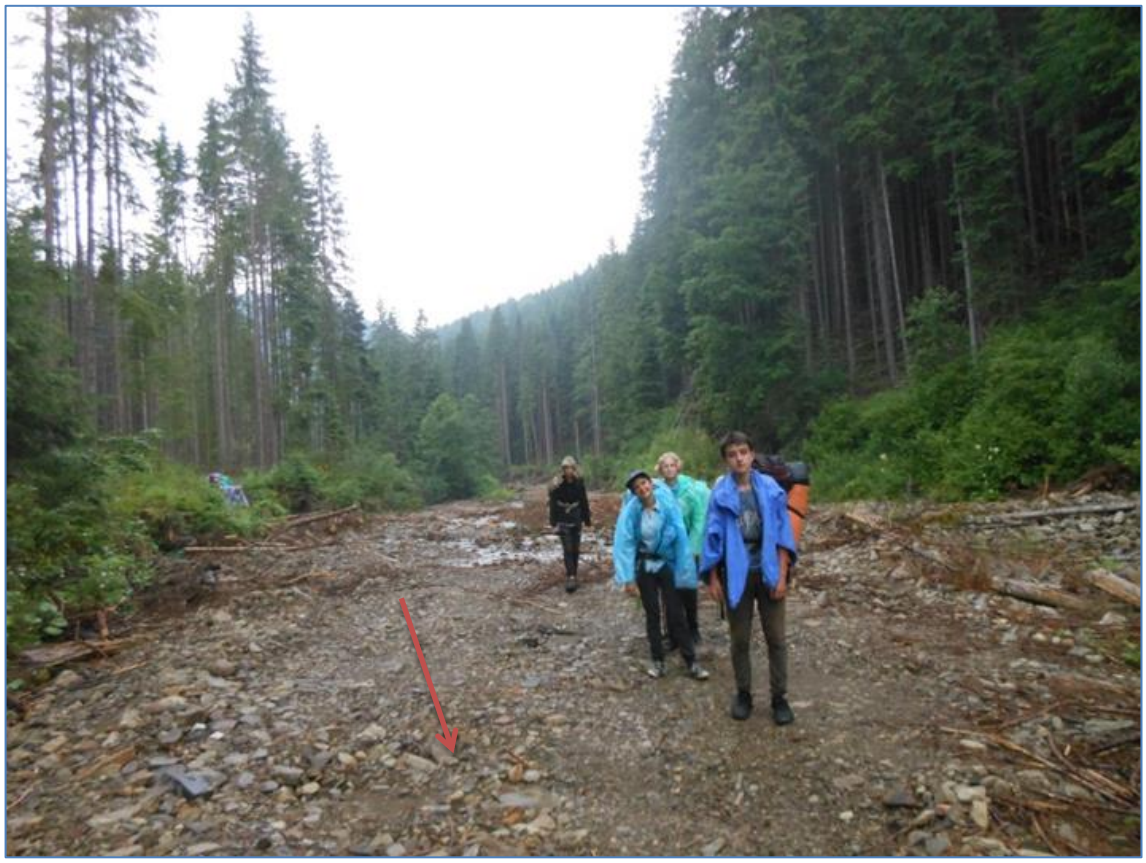

Фото 6.15. Дорога вздовж притоку річки В. Бертянка

Фото 6.16. Переходимо через річку

Фото 6.17. р. В. Бертянка

Фото 6.18. Лісоділ Бертянка

О 18.45 дійшли до лісоділу Бертянка, 15.5 км (фото 6.18). Проходимо поселення та лівим берегом річки Бертянка (фото 6.19) йдемо на Пд. до лісництва Лопухів. Іноді зустріються знаки лісництва (фото 6.19а).

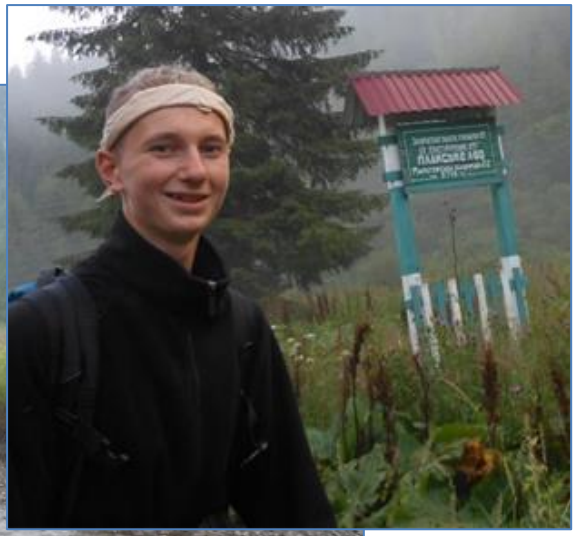

Фото 6.19а

Фото 6.19. Біля річки Бертянка

Фото 6.20. Лісництво Лопухів

18.55 – 20.00, напрямок Пд., дорога привела до лісництва Лопухів, 21.7 км (фото 6.20). Від лісництва на Пн.-Сх. дорога веде на перевал Легіонів, на Пд. - перевал Околи. Ми йдемо у напрямку перевалу Околи. За лісництвом, через 2 км, знаходиться стоянка на правому березі р. Бертянка, куди ми і дійшли (фото 6.21). О 20.30 стали на стоянку. Пройшли 23.5 км.

Фото 6.21. До стоянки поблизу лісництва Лопухів

День сьомий

19 липня 2021 р.

річка Бертянка – р.Турбат - пер. Околи

Ходовий час 7 год. 00 хв. ***Пройдено 23.3 км***

Погодні умови: під ранок – сильний дощ з грозою, цілий день – часом дощ

Вихід о 8.00 год. ***Стали на ночівлю о 19.50***

Перепад висот + 90 м, - 100 м

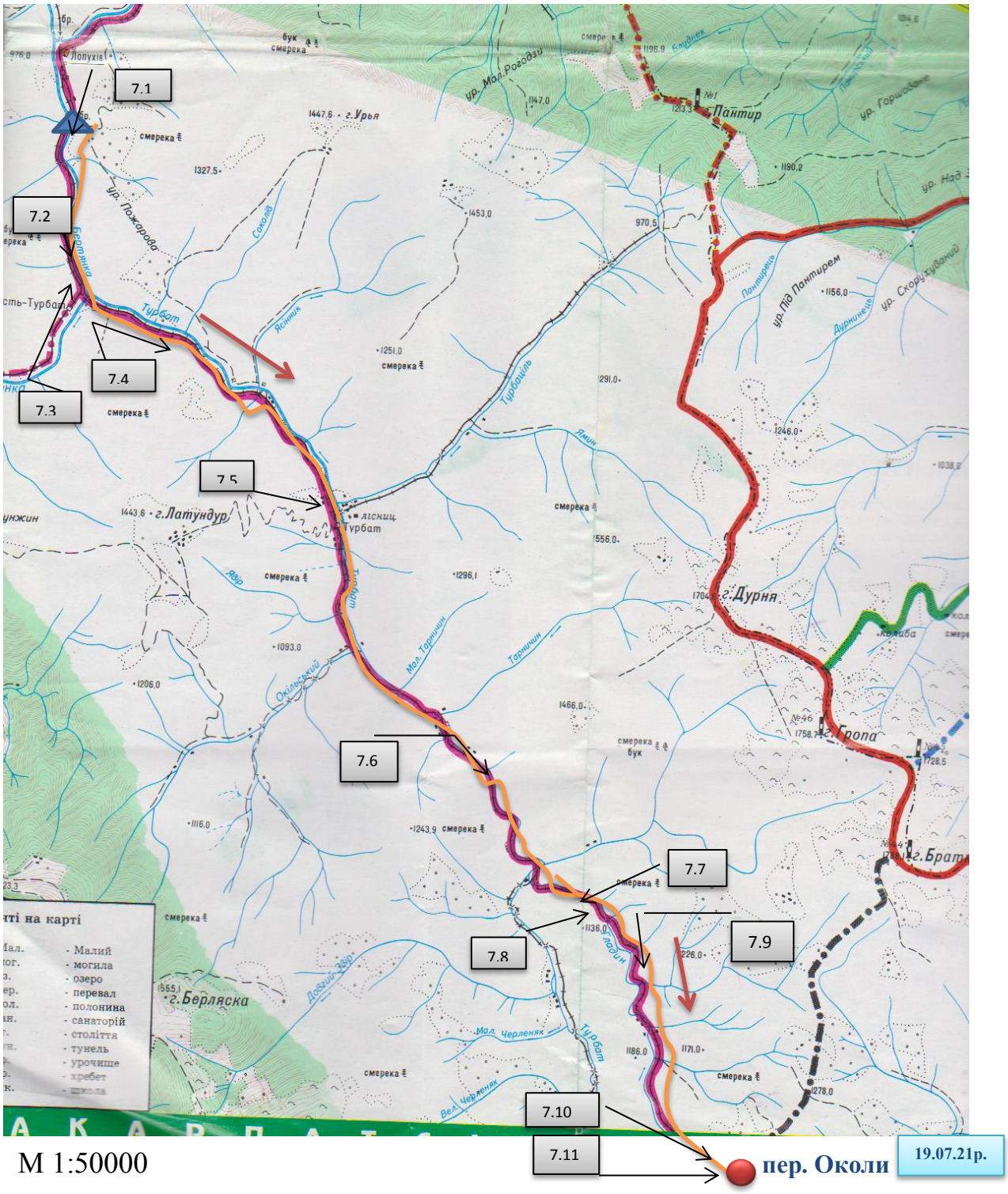

Фото 7.1. Стоянка на р. Бертянка

4.30 – 7.30 – сильний дощ з грозою. Вихід зі стоянка (ф.7.1) о 9.00. Дорогою у напрямку Пд. (фото 7.2) до повороту на Усть-Турбат 10.30 (фото 7.3), 1.7 км.

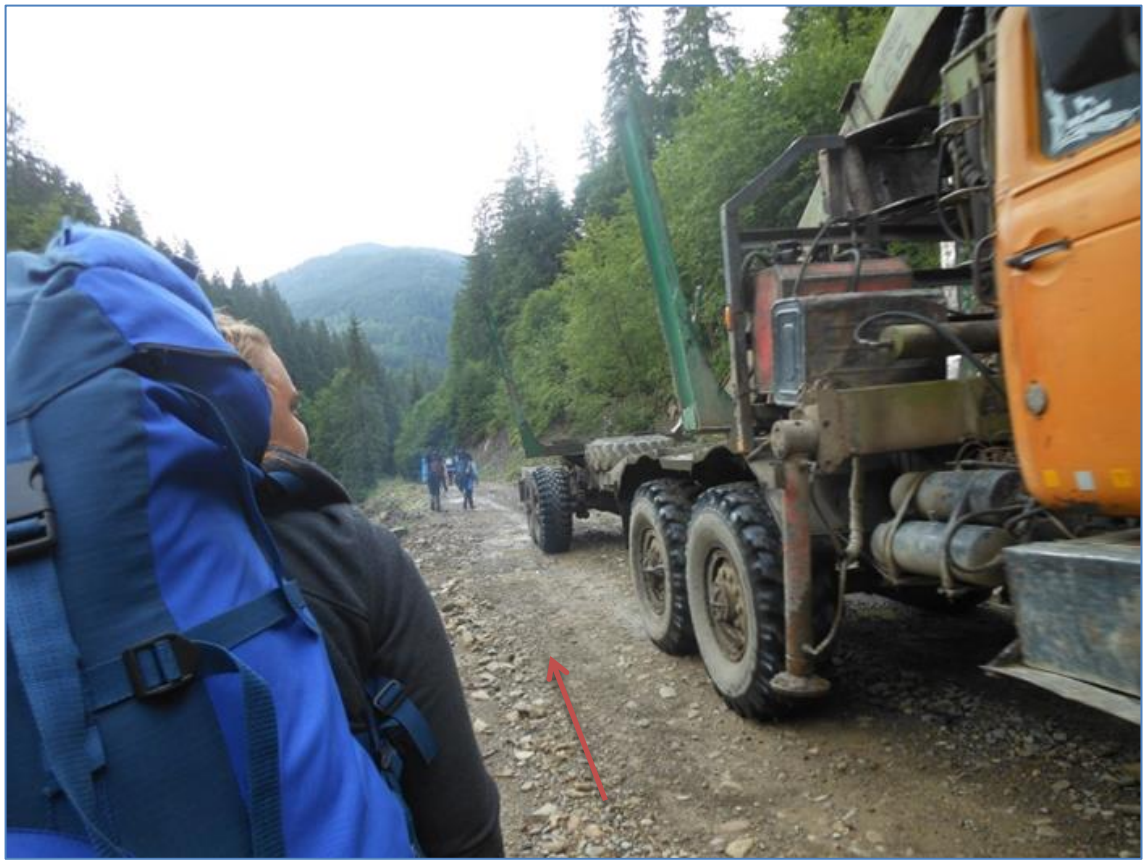

Фото 7.2. Дорогою на Пд.

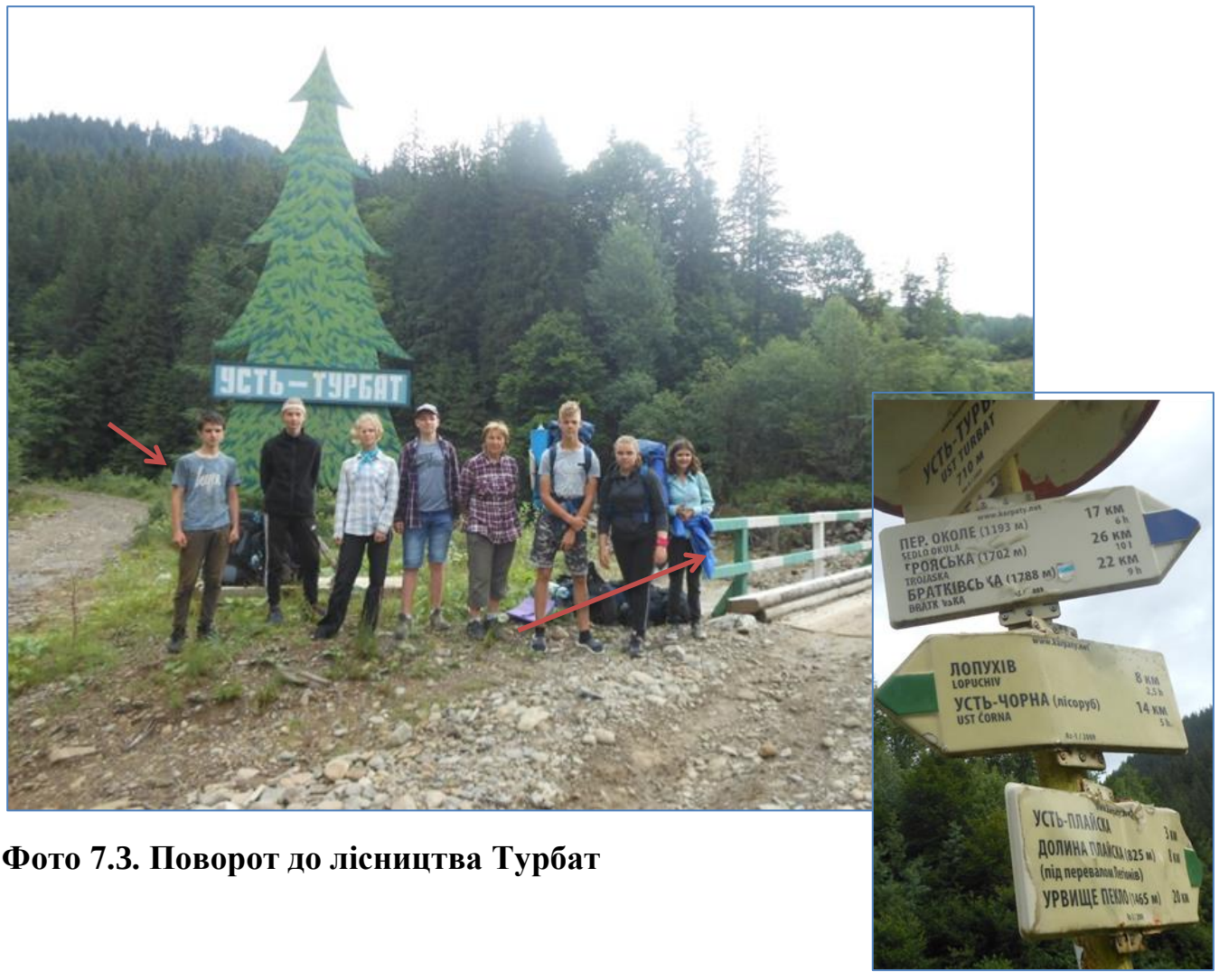

Фото 7.3. Поворот до лісництва Турбат

Фото 7.4. Дорога до лісництва Турбат

Вихід о 10.45. Повернули на Сх., перейшли міст. Через 20 хв. розпочався дощ (фото 7.4). По дорозі праворуч невеличка хатинка. Переждали дощ, йдемо далі. Через деякий час знову невеликий дощ. О 12.15 дійшли до лісництва Турбату, 7.7 км. (фото 7.5). Зупинка. Висушили намети і тент.

Фото 7.5. Лісництво Турбат

Фото 7.6. Дорога вздовж р.Турбат

Дорогою, лівим берегом р. Турбат йдемо у напрямку пер. Околи. Через 16.1 км праворуч будови монастиря, ліворуч – стежка на галявину до витоку ріки Ч. Тиса (фото 7.7, 7.8).

Фото 7.7. Вид на монастир

Фото 7.8. Поворот до витоку ріки Чорна Тиса

О 6.10 продовжуємо маршрут Брусилівською дорогою (фото 7.9).

Фото 7.9. Брусилівська дорога

Фото 7.10. До перевалу Околи (1193 м)

О 19.50 виходимо на пер. Околи. Пройдено 23.3 км.
Маршрут завершено.

Фото 7.11. Перевал Околи (1193 м). Маршрут завершено

ОПИС КРАЄЗНАВЧОЇ РОБОТИ НА МАРШРУТІ

Даний маршрут дуже цікавий у пізнавальному плані – це знайомство з гірськими районами України – Карпатськими горами. Гори, полонини, альпійські луки збагатили знання учасників про рослинний і тваринний світ Карпат.

Під час підготовки до походу всі учасники групи отримали завдання знайти та підготувати цікаві та змістовні повідомлення про об'єкти, що будуть зустрічатися на нашому маршруті. Усі із захопленням прийняли цю пропозицію, і в результаті, у нас в групі кожен зміг на якийсь час побувати в ролі гіда по Карпатах. Тому ми мали власних «екскурсоводів», які під час відвідування цих об'єктів ділилися знайденою інформацією (додаток 3).

Під час походу учасники піднялися на цікаві вершини Українських Карпат, в т.ч. г. Попадя (1740 м), г. В.Кепута (1607 м).

Частина походу проходила по найменш обходженому та найбільш залісненому масиву Карпат – Ґорґанах. Саме тому тут водиться багато диких звірів – запросто можна зустріти дикого кабана, косулю або вовка. Значна кількість рослин і тварин, що тут водяться, занесені до Червоної книги України.

На схилах г. Попадя

Практично всі вершини Ґорґан мають стрімкі схили. Верхівки переважно безлісі, а схили вкриті мішаними буковими, ялицевими та листяними лісами. Гребні хребтів та верхівки цих гір часто вкриті кам'яними розсипами. Місцевою говіркою ці камені називають «ґреґоти» або «ґорґани», що і дало назву цьому масиву. З гори Попадя сонячним днем відкриваються гарні краєвиди на гори Карпат. Кам'яні розсипи на горі Попадя придають їй унікальності та незвичайності. Справді, з плином часу на камінні починає наростати дрібний зелено-коричневий мох, що створює враження неземного походження всього навколо.

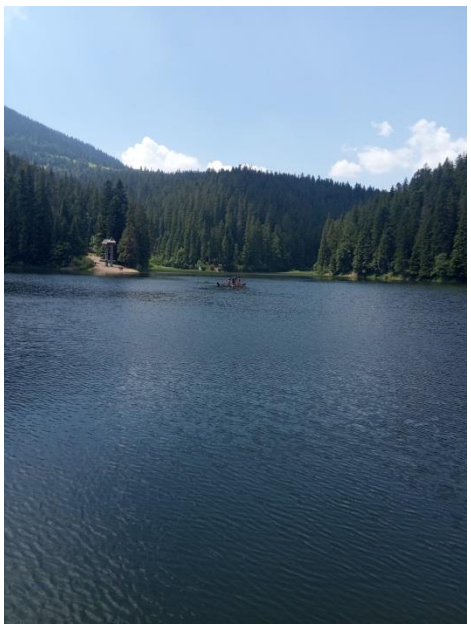

Озер Синевір

На маршруті – озеро Синевір, природна перлина, найбільше озеро Українських Карпат. Краєвиди на озері надзвичайно мальовничі та величні.

Щоб не допустити засміченості та знищення рослинного покрову, місця привалів та ночівель залишали після себе чистими, із запасом дров для інших груп.

Отже, похід збагатив учасників походу новими знаннями про природу та історію Карпат, розширив їх світогляд.

ЕКСКУРСІЙНА ПРОГРАМА

Географічний Центр Європи

Побували в географічному Центрі Європи, с. Ділове Закарпатської області. На місці встановлено двометровий кам'яний знак з координатами 47°57′ пн. ш. 24°11′ сх. д.

Презентацію звіту про похід було представлено на підсумковій конференції обласного етапу змагань зі спортивних туристських походів учнівської та студентської молоді, що проходила у Сумському обласному центрі позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю 4 грудня 2021 року. Команда Сумського міського Палацу дітей та юнацтва стала лауреатом конференції

Нагородження лауреатів конференції

ПІДСУМКИ. ВИСНОВКИ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Маршрут туристського походу проходив у високогірній зоні Карпат – районі, найцікавішому для туристів. Похід було проведено на території Івано-Франківської та Закарпатської областей, що є привабливим місцем для українських та іноземних туристів.

Маршрут походу проходив цікавими географічними об'єктами: найвища вершина Українських Карпат – гора Говерла, виток річки Чорна Тиса.

Маршрут походу пролягає по досить пересічній місцевості, з перепадами висот, що потребує гарної фізичної підготовки учасників.

Значна частина маршруту проходить у лісовій гірській місцевості. Тому велике значення у поході має уміння орієнтуватися як керівнику, так і учасникам походу. Треба мати якісний картографічний матеріал, бажано карти М 1:50 000.

Під час походу треба додержуватися техніки безпеки: не залишати вогнища не загашеними, залишати стоянки чистими, без сміття.

Маршрут автономний, що припускає ретельний підбір набору продуктів харчування. Частина маршруту проходить на висоті, вище лінії лісу, що дає можливість милуватися красою рідної країни. На маршруті є місця для стоянок з облаштованими місцями для вогнища, які треба використовувати для відпочинку та ночівель. Дотримуючись техніки безпеки під час походу на місцях стоянок, ми збережемо унікальну природу Карпат.

По ходу маршруту є джерела з питною водою, але треба мати запас води кожному учаснику, особливо влітку, розрахований на весь день.

Мобільний телефонний зв'язок є не всюди, особливо поганий на відрізку маршруту при підході до гори Попадя. Краще використовувати картки Київстар.

Спеціальне спорядження під час походу не використовувалося. Для ночівлі мали чотири намети. Спальні мішки та каремати – на кожного члена групи. Кожен учасник групи мав ліхтарик, дощовик, сидушку.

Маршрут цікавий у пізнавальному плані: надає можливість вивчати історичне минуле українського народу, природу Карпат, цікаві природні об'єкти, виховує бережне ставлення до всього живого, згуртовує колектив.

Протяжність маршруту дозволяє згуртуватися колективу. Рельєф різного характеру – відпрацювати техніку пересування групи на різній пересічній місцевості.

Маршрут спортивний, із достатньою кількістю природних перешкод, характерних для походів першої категорії складності.

ДОДАТКИ **Додаток 1**

РОБОЧА КАРТА

Топографічна карта походу І к. скл.

Додаток 2

МАРШРУТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

МАРШРУТНА КНИЖКА № 9П/21

СПОРТИВНОГО ТУРИСТСЬКОГО ПОХОДУ

Маршрутна книжка вважається недійсною
без штампу туристської маршрутно-кваліфікаційної комісії

2021 р.

3

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Група туристів гуртку «Абалаковець»
КЗ Сумський палац дітей та юнацтва
(організація, що проводить похід)

у складі ___ осіб здійснює з «13» 07 2021 р. до «19» 07 2021 р. пішохідний похід першої категорії складності у районі Карпат за маршрутом:
(географічний район походу)

од. Синевір – р. Розтока – г. Верх Чорної р'ки 1260м – г. Попадя 1740м – р. Мокрянка – г. Бритул 1692,2м – г. В. Кепута 1607м – г. М. Кепута 1559,8м – р. Бертянка – місц. Лугів – р. Турбат – пер. Околи 1195м.

Керівник групи:
Андросова Валентина Іванівна
(прізвище, ім'я, по батькові, підпис)

Заступник керівника:
Кирило Наталія Григорівна
(прізвище, ім'я, по батькові, підпис)

Керівник закладу, який проводить похід Шаповал М.В.
(прізвище, ім'я, по батькові, підпис)

М.П.

4

2. СКЛАД ГРУПИ *

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата народження (день, місяць, рік)	Місце роботи або навчання (повна назва, посада, № телефону)	Домашня адреса, телефон	Туристська підготовка* (вказати походи вищих к.с. з даного виду туризму, район походу, а також досвід: У – учасник, К - керівник)	Обов'язки у групі, розподіл по засобам сплаву або іншим транспортним засобам (для автомобілів та мотоциклів вказати номери знаки)	Підпис про ознайомлення Правил та згоду на обробку персональних даних**
1.	Андросова Валентина Іванівна	29.03.1960	КЗ ТЮО	м. Суми, вул. Петропавлівська 57А/17	III-ПК - Карпати	керівник-фотограф	
2.	Кирило Наталія Григорівна	13.04.1975	ФПТИЗСУМДПУ	м. Суми, вул. Жебрівська 114	III-ПУ - Карпати	зам. керівн.	
3	Ананьєва Дар'я Дмитрівна	14.05.2005	учень	м. Суми, вул. Атаманюка, 7/9	I-ПУ Сумськ. обл.	завгосп по харчуванню	
4	Лещенкова Оксана Анатоліївна	28.12.2004	учень	м. Суми, вул. Курська, 141/38	I-ПУ Сумськ. обл.	відповідал. за аптечку	
5	Серова Дмитро Сергійович	01.04.2004	учень	м. Суми, вул. Прокоф'єва, 39/12	I-ПУ Сумськ. обл.	завгосп по спорядженню	
6	Третяк Данила Сергійович	19.06.2005	учень	м. Суми, вул. Прокоф'єва, 31/16	I-ПУ Сумськ. обл.	фотограф	
7	Гринка Тетяна Андріївна	04.07.2007	учень	м. Суми, вул. Прокоф'єва, 30/12	I-ПУ Сумськ. обл.	відповід. за ремонт спор.	
8	Кобилянченко Анастасія Андріївна	07.05.2005	учень	м. Суми, вул. Атаманюка, 1А/3	I-ПУ Сумськ. обл.	відп. за медичне забезпечення	
9	Одинцов Ігор Анатолійович	15.04.2007	учень	м. Суми, вул. Чехова, 137	I-ПУ Сумськ. обл.	фотограф	

Відповідність відомостей про туристський досвід та досвід подолання локальних перешкод керівника та учасників походу довідкам про залік походів перевірено.

Член МКК КЗСОР-ОЦПО та РТМ
(назва МКК)

Кондратенко О.Є.
(підпис, прізвище та ініціали члена МКК)

*) До маршрутної книжки додаються копії виданих МКК довідок про проведені походи. Для маршрутів з класифікованими локальними перешкодами зазначається їх найменування, категорія складності, а для перевалів вище 5000м ще й їх абсолютна висота.

**) Розділ II чинних Правил змагань зі спортивного туризму – «Правила проведення змагань туристських спортивних походів» та Інструкція щодо організації та проведення спортивних туристських походів з учнівською та студентською молоддю»

6

12

3. ПЛАН ПОХОДА (заявлений)*

Дата	Дні у дорозі	Відрізок маршруту	Відстань (км)	Засіб пересування
13.07	1	с. Синевір - р. Рудоки	8.4	пішки
14.07	2	р. Рудока - гребінь ст. 15 гребінь	25.2	пішком
15.07	3	гребінь - г. Верх Чорногірка г. Попадя - стоянка Нанівднювання	10.2	пішки
16.07	4	стоянка - г. Пренчка - пут галявина Ни- лицького перевалу - р. Мокрянка	27,6	пішком
17.07	5	р. Мокрянка - р. Рошк г. Бунтуль - г. В. Кепу- та - стовп № 44	15.4	пішком
18.07	6	стовп № 44 - г. М. Кепута р. В. Бертянка - міс. Лопухів - р. Бертянка	23,5	пішком
19.07	7	р. Бертянка - р. Тур- бат - пер. Околи	23,3	пішком

Всього активним способом пересування - 133,6 км.

*) Уроділіі 3 будь які виправлення або виключення відрізків маршруту неприпустимі. Відрізок маршруту визначається від місця ночівлі (м.н.) до пункту закінчення денного переходу.

7

4. ПЛАН ПОХОДУ (УЗГОДЖЕНИЙ З МКК)*

Дата	Дні у дорозі	Відрізок маршруту	Відстань (км)	Засіб Пересування	Відмітка про проход- ження маршруту
		Без змін			

Всього активним способом пересування - _____ км.

*) У випадку внесення змін до заявленого маршруту, такий маршрут у розділі 4 записується повністю. Якщо маршрут узгоджено у заявленому варіанті, то у розділі 4 робиться запис: "Без змін".

8

5. СХЕМА МАРШРУТУ*

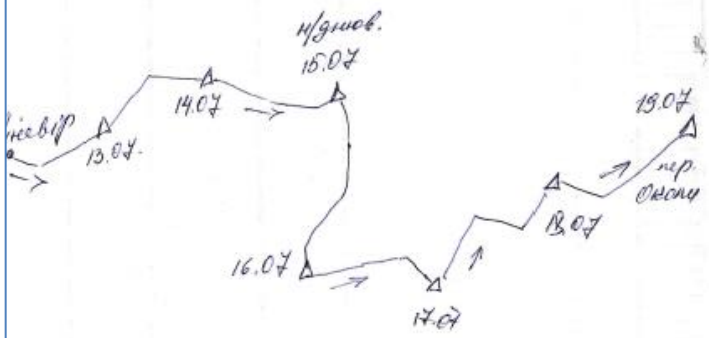

*) Для маршрутів I – III категорії складності подається схема, а для маршрутів IV – VI категорії складності група подає копії картографічних матеріалів, якими вона буде користуватися під час проходження маршруту. Допускається вклеювання готових карт та схем із зазначенням їх масштабу, маршруту походу, місцями та датами ночівель і днювань.

9

6.СКЛАДНІ ДІЛЯНКИ МАРШРУТУ, ЗАСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ, ПЕРЕЛІК СПЕЦІАЛЬНОГО СПОРЯДЖЕННЯ ДЛЯ ПОДОЛАННЯ МАРШРУТУ *

*)При розгляді у МКК керівник групи подає схеми, фотографії та опис ділянок. При заочному розгляді зазначені матеріали додаються. Після розгляду у МКК матеріали повертаються керівнику групи.

7. КЛОПОТАННЯ МКК

Голові МКК _____
(найменування вищестоящої МКК)

_____

від _____
(найменування МКК, що порушує клопотання)

_____

КЛОПОТАННЯ

У зв'язку з відсутністю достатніх повноважень у туристської маршрутно-кваліфікаційної комісії _____
(найменування МКК, що порушує клопотання)

просимо розглянути подані заявочні матеріали для проведення туристського спортивного походу _____ категорії складності і дати по ним свої висновки.

Голова комісії _____ (підпис) (_____) (прізвище, ініціали)

"____" _____ 20____ р.

Штамп МКК

8. РЕЗУЛЬТАТИ РОЗГЛЯДУ У ТУРИСТСЬКІЙ МАРШРУТНО-КВАЛІФІКАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ

Туристська маршрутно-квалифікаційна комісия КЗ СОР-ОЦПО та РТМ
(найменування комісії)

у складі: Кондратенко Д.Є.
(прізвище, ім'я, по батькові членів комісії)
Бауман Ж.Г.

за участю _____
(прізвище, ім'я, по батькові осіб, які залучені до роботи комісії)

_____,

розглянувши матеріали заявленого походу групи під керівництвом Андросової В.Г. вважає, що (не потрібне - закреслити) :

1. Маршрут відповідає ~~(не відповідає)~~ заявленій категорії складності.
2. Туристський досвід керівника групи відповідає (~~не відповідає~~) технічній складності маршруту.
3. Туристський досвід учасників групи відповідає (~~не відповідає~~) технічній складності маршруту.
4. Заявочні матеріали відповідають (~~не відповідають~~) встановленим вимогам.
5. Інші зауваження : _____

6. Групі ~~призначається~~ (не призначається) контрольна перевірка на місцевості: _____
(коли, де, з яких питань)

9. РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕВІРКИ НА МІСЦЕВОСТІ

Група у складі: керівника _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

участників _____
(прізвище, ініціали)

_____

пройшли перевірку «____» _____ 20__ р. _____
(місце перевірки)

з наступних питань _____

Результати перевірки: _____
Перевірку провів: _____ (підпис) (_____) (прізвище, ініціали)

10. ВИСНОВОК ТУРИСТСЬКОЇ МАРШРУТНО-КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

Група під керівництвом Андросової В.Г.
(прізвище, ім'я, по батькові)

має (~~не має~~) право здійснити даний похід.
Особливі вказівки : _____

Термін здачі звіту пр похід до «1» 12 2021 р. у письмовому (усному) вигляді в обсязі – повному (скороченому - _____ (вказати розділи) _____).

Групі рекомендовано зв'язатися з регіональною аварійно-рятувальною (контрольно-рятувальною, пошуково-рятувальною тощо) службою та поінформувати її про графік пересування та контрольні терміни за адресою:

11. КОНТРОЛЬНІ ПУНКТИ ТА ТЕРМІНИ

Про проходження маршруту група повинна повідомити телефоном
(вказати спосіб зв'язку)

1. Білецький О.М. за адресою (телефоном) 0952208486

2. _____ за адресою (телефоном): _____

- з Воловця до 13.07. 2021 г.
- з _____ до _____ 20__ г.
- з пер Околи до 19.07. 2021 г.

Голова комісії [підпис] (підпис) (Кондратенко Д.Є.) (прізвище, ініціали)

Члени комісії [підпис] (підпис) (Бауман Ж.Г.) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (_____) (прізвище, ініціали)

Штамп МКК

«3» 07 2021 р.

Україна
Комунальний заклад
Сумської обласної ради -
обласний центр позашкільної освіти
та роботи з талановитою молоддю
Туристська
маршрутно-кваліфікаційна
комісія
218-00-1Н013000

12. ДОДАТКОВІ ВКАЗІВКИ, ЗАУВАЖЕННЯ, ВІДМІТКИ МКК, АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ТА ІНШИХ КОМПЕТЕНТНИХ ОРГАНІВ

13.07.2021р. Шуфрич Є. М.
ГПРВ с. Нижні Ворота тел. 0507859316

ДСНС України
Управління державної служби України
з надзвичайних ситуацій
у Закарпатській області
Гірський комітет рятувальних частин
Аварійно-рятувального загону
Спеціального призначення
ГПРВ с. Нижні Ворота
№ 26
21

ДСНС України
Управління державної служби України
з надзвичайних ситуацій
у Закарпатській області
Гірський комітет рятувальних частин
Аварійно-рятувального загону
Спеціального призначення
ГПРВ с. Нижні Ворота
№ 26
13 липня 21 року

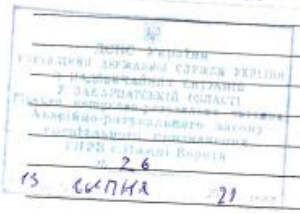

14

15

13. РІШЕННЯ МКК ПРО ЗАЛІК ПОХОДУ

Похід оценено першої категорією складності.

Довідки про залік походу видані у кількості 8 шт.

Голова МКК _____ (підпис) (Кондратенко Д.С.) (прізвище, ініціали)

Члени МКК _____ (підпис) (Бацман Ж.Г.) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (_____) (прізвище, ініціали)

Штамп МКК

Україна
Комунальний заклад
Сумської обласної ради -
обласний центр позашкільної освіти
та роботи з талановитою молоддю
Туристська
маршрутно-кваліфікаційна
комісія
218-00-1Н013000

1 / 10 / 2021 р.

Додаток 3

Розклад руху транспорту

Шляхи під'їзду - від'їзду

м. Суми – м. Київ – потягом о 5.39 (вартість 221.32 грн.) або маршрутні таксі кожну годину від центру міста (200 грн.).

м. Київ – м. Львів – потягом о 15.44 (134.85 грн.). Прибуття о 4.40.

м. Львів – с. Ділове – найманим транспортом (180.00 грн. з особи)

с. Синевір - Рахів – найманим транспортом (200.00 грн. з особи)

м. Рахів – м. Київ - потягом о 12.25 (182.04 грн.).

м. Київ – м. Суми – потягом о 17.08 (194.00 грн.) прибуття до м. Суми о 21.30.

або маршрутним таксі **м. Київ - м. Суми** – кожну годину від автостоянки біля центрального залізничного вокзалу (200 грн.).

Додаток 4

Контактні відомості Карпатської служби пошуку та порятунку туристів в горах

Закарпатська контрольно-рятувальна служба :			
Назаренко Петро Миколайович	Начальник КСС Закарпатскої обл.	м. Ужгород, вул. Ф. Ракоци, 16, кв.24, т. 1-36-04(д), вул. Кошицька, 30(р)	(03122)3-41-85,3-45-14
Опаленик Віктор	Закарпатський СВАРЗ		(03122)3-45-78
Павловський Володимир Володимирович	командир Ужгородського гірського пошуково-рятувального взводу	88000, м. Ужгород, вул. Робоча, 6	(0312) 61-43-73
Долинай Сергій Миколайович	командир Мукачівського АРП	м. Мукачеве, вул. Римського-Корсакова, 64 (станція швидкої медичної допомоги, тел. 103)	(03131) 2-32-08 дом. (03131) 9-28-32 моб. (050) 523-04-41
Митро Петро Зигмундович	**командир Воловецького АРП**	**88100 смт. Воловець, вул.. Карпатська, 100 т\б "Плай"**	**(0312) 61-24-55 (0312) 2-03-02 дом.**
Вербещук Василь Іванович	командир Вишківського АРП	89023 Великоберезнянський р-н, с. Вишка, т\б "Красія"	(03136)2-22-90 (03136)2-27-94 дом.
Рябич Юрій Васильович	Н/ч Межгорского КСО	90000, Міжгірський р-н смт. Міжгір'я, вул. Шевченка, 16, т\б "Карпати" (у січні 2006 року АРп знаходилося в ПТУ, вул. Шевченка, 18, 3 поверх, 1 кімната)	(03146) 2-23-45 (03146) 2-77-10 дом.
Костяк Юрій Петрович	командир Усть-Чорнянського АРП	90520, Тячівський р-н, с. Усть-Чорна, вул. Підгірна, 5, т\б "Ялинка"	(03134) 7-63-83 (03134) 7-62-55
Робчук Степан Степанович, Кравчук Андрій Васильович	Н/ч Ясінського КСО	90630, Рахівський р-н, смт. Ясіня, вул. Набережна, 4 а, т\б Едельвейс	(03132) 4-23-23 дом. (03132) 4-20-99 моб. (067) 795-74-44
Климпуш Дмитро Васильович	командир Говерлянський АРП	90633, Рахівський р-н, с. Лазещина, урочище Депо с. Лазещина, вул.Студеная, 45 (445А)	(067) 947-14-92 моб. (03132) 4-40-52 дом. 8-067-9442392 зам.
Вербіщук Юрій Іванович	командир Рахівського АРП	90600, м. Рахів, вул. Шевченка, 126, ППЧ-9 м. Рахов, вул.Франко, 1 (т/б 'Тиса', корп.2)	(03132) 2-10-13

Додаток 5

КРАЄЗНАВЧІ ПОВІДОМЛЕННЯ УЧАСНИКІВ ПОХОДУ

Озеро Синевір

Повідомлення підготувала Кобильченко Анастасія

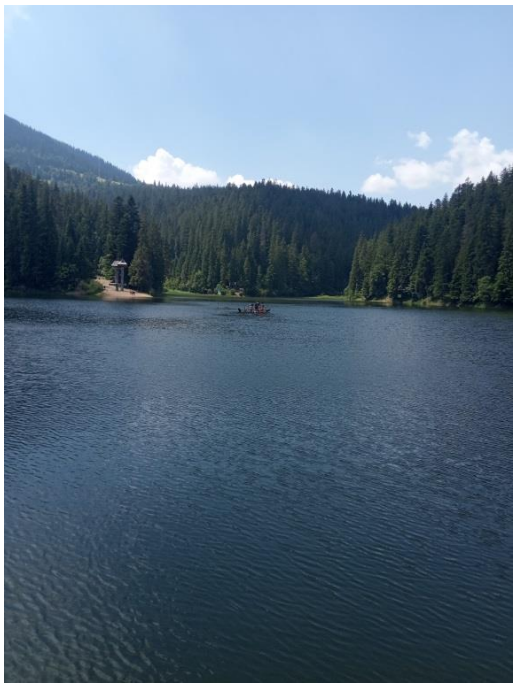

Територія на якій знаходиться озеро – заповідна, тому тут можна зустріти рослини та тварини, які охороняються законом. Саме там перед вами відкривається унікальна можливість побачити рідкісних представників карпатської флори та фауни. Поїздка до Синевиру – можливість відвідати єдиний в Україні центр реабілітації бурих ведмедів.

Для того, щоб Ваш відпочинок нічого не зіпсувало, потрібно чітко дотримуватися установлених правил:

- На території заповідника не можна встановлювати палатки та розпалювати вогнища;
- Забороняється рвати квіти чи заготовляти дрова, вирубуючи дерева або чагарники;
- Заборонено полювання на тварин, вилов риби, руйнування звіриного житла;
- На заповідній території забороняється смітити та руйнувати навколишні об'єкти.

За версією науковців, озеро було утворено внаслідок руху літосферних плит, а от у місцевих мешканців є свої версії. Хоча їх багато, і вони дещо різняться, це тільки надає Синевиру ще більшої таємничості та магічності. Юні закарпатці пов'язують виникнення водойми з нещасливим коханням, більш зрілі - з сімейними проблемами.

В центрі озера видніється невеличкий острівець. На ньому знаходиться скульптура двох закоханих – Сині і Вира. Кожного року тисячі туристів приїжджають сюди для того, щоб віддати їм свою шану. Люди вірять, що острів – то шматок брили, який зіграв вирішальну роль у долі нещасних.

Легенда про кохання Синь і Вира.

Колись дуже давно, жив на світі заможний та власний граф. І всі навколишні землі та поселення належали тільки йому. Місцеві займалися тим, що вміли: випасали худобу та вирубували ліс. Певна річ, на користь свого графа. До всіх був строгий вельможа, окрім своєї єдиної доньки з бездонно блакитними очима. Саме за це дівчинка отримала своє ім'я – Синь.

Якось графові потрібно було поїхати до лісу проконтролювати процес заготівлі деревини. І вже юна Синь попросила батька взяти її з собою. А той не зміг відмовити улюбленій дочці. Зачарована красою лісу, дівчина незчулася, як заблукала. І тут їй допомогла прекрасна музика, яка лунала звіддаля. Попрямувавши на звуки флояри, Синь натрапила на пастуха Вира. Зустрівшись поглядами, вони покохали один одного щиро і навіки. Та, на жаль, їхнє кохання одразу було приреченим. Не могла дівчина знатного роду вийти заміж за бідного

чабана. Тож дізнавшись про захоплення дочки, граф заборонив зустрічі. Та для закоханих це не стало перешкодою. Тому батькові прийшлося наказати слугам убити нещасного хлопця. Не придумавши нічого кращого, ті скинули на Вира кам'яну брилу і навічно поховали його під нею. Нещасна дівчина вже нічим не могла допомогти коханому. Від розпачу у Сині полилися гіркі сльози, і було їх так багато, що перетворилися вони на величезне озеро, в якому вода чиста, немов сльоза. А розчулені історією люди назвали водойму Синевир – на честь закоханих.

Гора Попадя

Повідомлення підготував Одінцов Ілля

Попадя – гірська вершина в Українських Карпатах, у масиві Ґорґани. Розташована на вододілі верхів'їв річок Лімниці та Тересви, на межі Рожнятівського району Івано-Франківської області та Тячівського району Закарпатської області. Північні схили гори лежать у межах природоохоронної території – Ландшафтного заказника Ґрофа, південні – у межах Брадульського заказника. Висота Попаді 1740 м. Поширені кам'яні осипища. На схилах – ялинові та буково-ялинові ліси, в привершинній частині – чагарникове криволісся (жереп).

На горі збереглися прикордонні стовпці, що позначали лінію кордону між Польщею та Чехословаччиною, яка проходила тут до 1939 року.

На північний захід від Попаді розташована гора Мала Попадя (1597 м), на північ – Паренки (1735 м), трохи далі й правіше – Ґрофа (1748 м), на схід – Студенець (1600 м) і за ним Велика Сивуля (1836 м).

Найближчий населений пункт: село Осмолода.

На північному сході від вершини бере початок струмок Кончовський.

На її вершині досі можна побачити збережені до наших днів сліди оборонної лінії Першої світової війни і кам'яні прикордонні стовпи.

До сих пір походження назви гори залишається загадкою. Згідно з однією з легенд, саме тут знаменитий опришок Олекса Довбуш ховав схоплені їм попадю, яку потім повернув за отриманий за неї викуп. Згідно з другим варіантом, жив-бив колись красивий молодий опришок Марусяк, в якого закохалася одна попадя. Залишила вона свого попа і пішла жити з Марусяком на гору, яку люди і назвали Попадею.

Географічний Центр Європи

Знак географічного центру Європи встановлено в с. Ділове Рахівського району. У 1885–1887 роках географи з Імператорсько-Королівського військово-географічного інституту Австро-Угорщини, на території сучасної Закарпатської області, проводили геодезичні дослідження, під час яких їм удалося точно визначити широту і довготу села Ділове. Вони вирішили увіковічнити своє відкриття кам'яним монументом, де латинською мовою висікли напис із вказаними координатами та роком відкриття: 47°57′ пн. ш. 24°11′ сх. д, 1887. У 70-тих роках минулого століття, щоб остаточно закріпити за Діловим цей поважний статус, поряд із кам'яним знаком урочисто відкрили новий – металеву стелу понад сім метрів заввишки.

Поряд із ним знаходиться туристська локація – «Колиба-Музей», яка ознайомить із життям закарпатського народу та частує відвідувачів смачною домашньою кухнею. Ідея його створення виникла у місцевого жителя Василя Шорбана, який збудував заклад зі смерекового зрубу на місці, де ще донедавна були великі болота. Ресторан в етнічному стилі чудово доповнює колекція сільськогосподарського реманенту початку 20 століття, автентичного гуцульського одягу, кухонних предметів, частину з яких власник узяв із власного дому. Потім йому почали приносити стародавні речі звідусіль, а рідкісні предмети господар докуповував сам. З усіма експонатами та рідкісними деталями інтер'єру можна сфотографуватися на згадку.

Та оскільки це не лише музей, а й ресторан, у Колибі варто скуштувати домашні страви закарпатської кухні. Найпопулярнішими є банош – варена на сметані кукурудзяна каша, з бринзою та шкварками, а також бограч – дуже гострий гуляш. Любителям більш традиційної кухні смакуватимуть кремзлики, тобто деруни, із різними начинками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бардин К.В. Азбука туризма : пособие [для руководителей туристских походов в школе] / К.В. Бардин. – М. : Просвещение, 1973. – 176 с.
2. Блистів Т.В. Теорія і практика туристичних походів : навч. посібн. / Т.В. Блистів І.І. Горбацьо, О.В. Нужний. – Львів : НВФ «Українські технології», 2006. - 132 с.
3. Волович И.Г. Академия выживания [текст] / И.Г. Волович. - М.: Знание, 1995.
4. Ганапольський В.І. Уроки туризму / В. Ганапольський. – К. : Редакції загальнопедагогічних газет, 2004. – 128 с.
5. Гвоздецкий Н.А. Горы [текст] / Н.А. Гвоздецкий, Ю.Н. Голубчиков. – Москва: Мысль, 1987., с. 220 – 225.
6. Географічна енциклопедія України : в 3-х томах. Т. 2 [текст] / Маринич О.М., ред. - Київ: Укр. Рад. Енцикл., 1989. - 480 с., с. 113-114.
7. Голубец М.А. Українські Карпати. Природа. [текст] / М.А. Голубец, А.Н. Гаврусевич, І.К. Загайкевич. – Київ: Наук. думка, 1988. – 208 с.
8. Грабовський Ю. А. Спортивний туризм: навч. посібн. / Ю.А. Грабовський, О.В. Скалій, Т.В. Скалій. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. – 304 с.
9. Гранильщиков Ю.В. Горный туризм / Ю.В. Гранильщиков, С.Г. Вейцман, В.Ф. Шимановский. – М. : Физкультура и спорт, 1966. - 112 с.
10. Дехтяр В. Д. Основи оздоровчо-спортивного туризму : навч. посібн. / В.Д. Дехтяр. – К. : Науковий світ, 2003. – 204 с.
11. Дмитрук О.Ю. Спортивно-оздоровчий туризм : навч. посібн. / О.Ю. Дмитрук. – К. : Альтерпрес, 2008. – 280 с.
12. Документи засідання Президії спортивного туризму України [текст] / Київ: ФСТУ, 2001.
13. Коструб А.А Медицинский справочник туриста [текст] / А.А. Коструб. - Москва: ФИС, 1986. – 67 с.
14. Маренич О. М., Шищенко П. Г. Фізична географія України : підр. / О.М. Маренич, П.Г. Шищенко. – 3-тє видання, стер. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2006. – 511 с.
15. Масляк П. О., Шищенко П. Г. Хрестоматія з географії України : посібн. для вчителя. / О.М. Маренич, П.Г. Шищенко. – К. : Генеза, 1994. – 448 с.
16. Походи з учнівською та студентською молоддю : інф. – метод. вісн. / уп. О.М. Білецька. – Суми : ОЦПО та РТМ, 20015. – 58 с.
17. Энциклопедия туриста [текст] / Глав.ред. Е.И.Тамм. – М.: Научное издательство «Большая энциклопедия», 2000.